PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXVIII. Št. 82 (8175)

TRST, četrtek, 6. aprila 1972

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni «Slovenija» v gozdu pod Vojskem pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

ODDELKI FNO ODPRLI NOVE FRONTE BLIZU SAJGONA

Panika v sajgonski vladi po splošni ofenzivi vietnamskih osvobodilnih sil

Oklopne enote so prešle tudi reko Dong Ha - Hue obkoljena - Napad na An Loc, komaj 96 kilometrov od Sajgona - Novi bombniki neposredno iz ZDA - Thieu poziva k «odločilni bitki» - Upor v koncentracijskih taboriščih

SAJGON, 5. — Redne enote južnovietnamske osvobodilne vojske prodirajo ob obali proti nekdanji kraljevski prestolnici Hue, medtem ko je najemniška vojska sajgonske vlade v razsulu. Na jugu dežele, v delti reke Mekong in na področju «Papiginega kljuna» ob kamboški meji pa so odredi osvobodilne vojske odprli novo fronto (poleg one pri Tay Ninhu) in z oklopnimi enotami napredujejo proti mestu An Loc, ki je komaj 96 kilometrov od Sajgona.

O grupiranju oddelkov osvobodilne vojske na področjih, ki so od Sajgona oddaljeni komaj sto kilometrov poročajo tudi ameriška poveljstva, ki so zaprosila in dosegla premestitev nove jate bombnikov iz ZDA, ker 400 letečih trdnjav, ki vsakodnevno zapuščajo baze na Tajskem in stresajo tisoče ton razstreliva na osvobojeno ozemlje v Vietnamu, ne zadostuje več.

Južnovietnamski «predsednik» Ngujen Van Thieu je iz Sajgona pozval «narod in vojsko» k «odločilnemu boju vietnamske vojne». V televizijskem govoru po sestanku predstavnikov senata in zbornice v predsedniški palači je Thieu pozval vojake, naj «store svojo dolžnost» Časnikarjem je tudi povedal, da je v stalnem stiku s predsednikom ZDA Nixonom po «rdeči liniji». Nixon naj bi mu zagotovil vso podporo letalstva ZDA, odrekel pa je prošnji, naj bi ukazal ameriškim vojnim enotam, naj posežejo ob strani sajgonske najemniške vojske.

Sajgonska vojaška poveljstva zatrjujejo, da se osvobodilne enote FNO (oni jih vztrajno imenujejo «severnovietnamske», tudi v primerih, ko se partizani pojavljajo na skrajnem jugu dežele, tisoč kilometrov od meja Severnega Vietnama) pripravljajo na odprt spopad v klasični tehniki druge svetovne vojne. To poveljstva najemniške vojske straši, ker pomeni, da imajo enote FNO moderno oborožitev. Omenjajo, na primer, tanke sovjetske izdelave PT-76 s širokimi gosenicami (ti lahko napredujejo v močvirju in džungli s hitrostjo 45 km na uro) ter težke tanke T-34 in T-54. Sajgonska poveljstva so prepričana, da bo bitka izbruhnila za Kuang Tri ali za Huë, kjer naj bi FNO oklicala prestolnico začasne revolucionarne vlade.

Položaj na vojnih frontah je, na kratko, sledeč: oklopniki FNO so ponoči prešli reko Dong Ha in prodirajo proti Hueju. Topništvo enot FNO bombardira oporišče «Bastogne» dvajset kilometrov od Hueja, napadajo pa tudi oporišče «Birmingham», ki je oddaljeno od bivše kraljevske prestolnice komaj 11 km. Oklopne enote FNO napredujejo po obalni cesti št. 1 proti Hueju.

Ameriško letalstvo neprenehoma bombardira osvobojeno področje v Severni pokrajini. Letala zapuščajo oporišča v Tajski vsakih trideset sekund (do prizorišča vojne je le 45 minut letenja). Bombardiranje so prekinili le nekaj ur zjutraj, ker se je zmeglilo. Na obalo pod Kuang Trijem se rušijo nenehne salve ladijskih topov enot sedmega ameriškega brodovja, vendar so rezultati neobčuteni. Po pomoti so ladijske artilerije povzročile pravi pokol sajgonskih vojakov, ko so usmerile svoj ogenj na neko oporišče. Števila žrtev niso objavili.

Nad pet tisoč članov redne vojske FNO napada mesto An Loc, 96 kilometrov od Sajgona. Oklepna enota osvobodilne vojske je prodrla v plantažo ob nekem oporišču. Vneli so se ostri boji, v katere so posegli Amerikanci z jato helikopterjev, ki je odvrgla tovor napalma.

Iz Sajgona poročajo tudi, da pripravlja osvobodilna vojska širokopotezen napad na pokrajine Tay Ninh in Binh Long. Oklepne enote so prodrle do baze Kuan Loi. Najemniška vojska se je pred osvobodilnimi enotami umaknila zaradi številčnega nesorazmerja. Predsednik sajgonske kolaboracionistične vlade Van Thieu je namreč ukazal premik iz tega področja večjih enot najemniške vojske, ki jih je poslal na pomoč obleganim garnizonom v Hueju in Kuang Triju. Kolono, ki je hitela na pomoč obkoljenim enotam na severu so prestregli partizanski odredi v dolini An Šau. Obkolili so jih in razorožili skoraj 1200 vojakov.

Iz Sajgona poročajo medtem, da skušajo tamkajšnja vojaška poveljstva sprožiti incident s Severnim Vietnamom. V ta namen širijo govorice, da so severnovietnamska letala mig-16 preletela demarkacijsko črto in kršila zračni prostor Južnega Vietnama. Vest Hanoj ni potrdil, pač pa so sporočili, da so velebombniki B-52 napadli ozemlje DR Vietnam, predvsem pokrajino Vinh. Iz Hanoja sporočajo, da so zbili še eno letečo trdnjavo B-52, kar pa ameriška poveljstva zanikujejo, ker bi priznanje pomenilo tudi ugotovitev, da «leteče trdnjave» niso več varne na nebu Severnega Vietnama in da ta ima sedaj najsodobnejše protiletalske rakete.

V Parizu je glasnik revolucionarne vlade FNO sporočil, da bo o položaju in ofenzivi spregovorila danes (v četrtek) zunanja ministrica gospa Ngujen Thi Binh.

Agencija «Giaiphong» (Osvoboditev) poroča tudi, da se je krajevno prebivalstvo Severne pokrajine, ki so jih najemniki vladne vojske strpali v takoimenovane «strateške vasi» (koncentracijska taborišča) organizirano uprlo. Taborišča so zapustili in se pomikajo proti svojim vasem in mestom. Od tod številna poročila o «beguncih», ki v dolgih vrstah nadaljujejo pot k Hueju.

Prizorišče bojev na severni fronti v Južnem Vietnamu, kjer oddelki osvobodilne vojske FNO gonijo najemniško vojsko proti jugu in resno ogrožajo bivšo kraljevsko prestolnico Hue. Zvezdice označujejo oporišča vladne vojske. Štirinajst teh oporišč je že v rokah vietnamskih partizanov, ki se Hueju približujejo tudi z južne strani

PRIMARNE VOLITVE V WISCONSINU

Nepričakovana zmaga pacifista McGoverna

Razočaranje newyorškega župana Lindsaya, ki je zapustil tekmo za demokratsko kandidaturo

MILWAUKEE, 5. — Demokratski senator George McGovern je nepričakovano zmagal na primarnih predsedniških volitvah v Wisconsinu, čeprav na predvečer volitev ni nihče tega pričakoval. Porazil je demokratskega senatorja Muskieja in kar je najvažnejše pri teh volitvah je popolnoma izločil iz tekme za kandidaturo za Belo hišo newyorškega župana Lindsaya.

McGovern je dobil 30 odstotkov glasov in je tako premagal vseh pet svojih nasprotnikov. Takoj po volitvah je newyorški župan Lindsay, ki je dobil samo 7 odstotkov glasov, izjavil, da zapušča dirko za demokratsko kandidaturo. Hkrati je dejal, da je McGovern izvojeval «izredno zmago» in da zato nima več nobenega smisla nadaljevati. McGovern je zadal močan udarec tudi glavnemu demokratskemu kandidatu Edmundu Muskieju, ki je na včerajšnjih volitvah v Wisconsinu zasedel šele četrto mesto in dobil samo 11 odstotkov glasov. Po porazu pa je izjavil, da se ne preda in da ne bo vrgel puške v koruzo kot je to storil Lindsay.

Po izvolitvi je McGovern, ki je zelo priljubljen zlasti med mladimi demokratskimi volivci, ker se že dlje časa bojuje proti Nixonovi upravi in proti vojni v Vietnamu, izjavil: «Menim, da je današnja velika zmaga prvi velikanski korak, ki smo ga storili na primarnih volitvah v New Hampshireju, na poti do zmage v Miami Beachu». V tem floridskem mestu bo julija vsedržavna konvencija demokratske stranke, na kateri bodo izbrali demokratskega kandidata za predsedniške volitve, ki bodo novembra. Zmagal bo seveda tisti demokratski kandidat, ki mu bo uspelo na primarnih volitvah dobiti največje število delegatov za konvencijo.

Zmaga McGoverna je imela močan odmev v vsej državi, ker je demokratski senator dobil največjo podporo prav med delavci in uradniki, kakor tudi med kmeti. Značilno je, da je zanj glasovalo tudi mnogo volivcev poljskega porekla, na glasove katerih je računal predvsem njihov sonarodnjak Muskie. Pri tem je treba še omeniti, da se je na primarnih volitvah v Wisconsinu precej uveljavil rasist Wallace, ki je zasedel tretje mesto, medtem ko je Humphrey, bivši demokratski podpredsednik, zasedel pričakovano drugo mesto.

PREISKAVA O «ČRNI TROJKI» IZ TREVISA

PREISKOVALNI SODNIK ZASLIŠAL VENTURO

Dr. D'Ambrosio bo v petek zaslišal še Rautija

MILAN, 5. — Milanski preiskovalni sodnik dr. D'Ambrosio je danes več kot pet ur zasliševal člana «črne trojke» iz Trevisa Giovannija Venturo. Sodnik bi moral danes zaslišati tudi misovskega voditelja in časnikarja Pina Rautija, toda njegovo zaslišavanje je bilo odloženo. Pri zaslišavanju Venture so bili navzoči tudi javni tožilec Pomarici in odvetnika Venture.

Kot se je izvedelo, se je zaslišavanje nanašalo predvsem na pokol v milanski banki, se pravi na dogodek, zaradi katerega je preiskovalni sodnik iz Trevisa poslal vse obtožilne akte proti «črni trojki» milanskemu sodišču, ki je teritorialno pristojno, ker je bil pokol storjen v Milanu. Kot izhaja iz vesti agencije ANSA, naj bi Ventura zanikal vse obtožbe proti njemu.

Po današnjem zaslišanju, po zaslišanju Frede, ki ga je preiskovalni sodnik D'Ambrosio že opravil in z zaslišanjem Rautija, ki ga bo morda opravil v petek, bo moral oceniti, če podatki ki jih ima v rokah, opravičujejo teritorialno pristojnost milanskega sodišča. Hkrati pa bo moral preiskovalni sodnik odločati tudi glede zahteve o izpustitvi na svobodo treh obtožencev, ki so jih vložili njihovi odvetniki.

Preiskovalni sodnik D'Ambrosio se bo jutri popoldne ukvarjal z zadevo smrti Pinellija, saj bodo v nekem milanskem bazenu poskusili obnoviti dinamiko padca pokojnega anarhista.

Topničarji osvobodilne vojske FNO Južnega Vietnama ob topu sovjetske izdelave. Topništvo FNO dela najemniški vojski hude preglavice

SEDEM DNI ODPRTE MEJE V BERLINU

Pol milijona zahodnih Berlinčanov preživelo praznike v Vzh. Nemčiji

BONN, 5. — Danes opolnoči so ponovno zaprli mejo v Berlinu. Meja je bila odprta za vse velikonočne praznike. To priložnost je izkoristilo pol milijona zahodnih Berlinčanov, ki so se odločili, da preživijo velikonočne praznike v Vzhodni Nemčiji. Z odprtjem meje med vzhodnim in zahodnim Berlinom za sedem dni je Vzhodna Nemčija poskusno uveljavila enega od členov sporazuma o Berlinu, ki so ga štiri velesile podpisale lani septembra. Vzhodna Nemčija, tako ugotavljajo v Zahodni Nemčiji, je želela s tem pokazati dobro voljo, da se čimprej zaključijo pogovori med obema Nemčijama o prometu med obema državama, ter hkrati vplivati na zahodnonemške poslance, da bodo v parlamentu odobrili pogodbi, ki ju je Bonn podpisal s Sovjetsko zvezo in Poljsko. Sovjetska zveza je že ob podpisu sporazuma o Berlinu izjavila, da sporazum ne bo mogel stopiti v veljavo, dokler ne bo zahodnonemški parlament ratificiral obe pogodbi.

Zahodni Berlinčani ,ki so obiskali vzhodni Berlin in druga mesta in kraje Vzhodne Nemčije, so se vrnili vsi navdušeni in čakajo, da se bodo na binkošte, ko bo baje meja zopet odprta, ponovno vrnili.

V Bonnu so se danes nadaljevali mednemški pogovori, ki jih vodita državna tajnika Bahr za Zahodno Nemčijo in Kohl za Vzhodno Nemčijo za dosego sporazuma o prometu med obema državama. Obe delegaciji sta sklenili pospešiti pogovore in se bodo zato odslej naprej sestajali enkrat tedensko in ne dvakrat mesečno kot doslej. Kohl je izjavil, da se bodo pogajanja hitreje razvijala.

ZAHTEVA PO TAKOJŠNJEM IZPLAČILU IZREDNEGA PREDUJMA

Opozorilo PSI, KPI in sindikatov: vlada naj ne izigrava upokojencev

Vlada je svoj čas priznala, da INPS razpolaga z zadostnimi sredstvi za povišanje pokojnin - Volilna kampanja: Forlani proti razlikovanju v KD, Piccoli pa za zakonito omejitev stavkovne pravice

RIM, 5. — Po vodstvu KPI je tudi tajništvo socialistične stranke v svoji izjavi pozvalo vlado, naj takoj «preračuna socialne pokojnine, glede katerih trdi predsednik INPS, da ima na razpolago zadostna denarna sredstva». Tajništvo PSI je zato sporočilo sindikatom CGIL, CISL in UIL, da se strinja z njihovimi zahtevami o povišanju pokojnin.

Kot sporoča tajništvo sindikata upokojencev CISL je za povišanje pokojnin zainteresirano nad 5 milijonov upokojencev, izmed katerih 4 milijoni prejemajo mesečno 26 tisoč lir in še manj. Vlada je svoj čas izjavila, da je pripravljena skrajšati birokratski čas za dejansko izplačevanje višjih pokojnin, vendar je svojo obvezo preklicala v parlamentu.

Ta sklep parlamenta, ki je bil medtem razpuščen, dejansko onemogoča resno reformo pokojnin, vsaj za sedaj. Zato pa zahtevajo sindikati, ob podpori levičarskih strank, naj vlada iz skladov INPS odredi izplačilo izrednega predujma na račun bodočega povišanja. Vlada ne kaže velikega zanimanja za to zahtevo, vendar sindikati menijo, da jim bo — ob podpori vseh demokratičnih strank — uspelo prisiliti KD k resnejši politiki v tem smislu.

Tajništvo PSI v svoji noti napada enobarvno vlado predsednika Andreottija tudi zaradi napovedane preosnove organikov javnih služb, ki se pričenja — na osnovi klientelarne politike KD — pri «vrhu» birokracije. Med vodilnimi kadri birokracije v ministrstvih, ki bi jim priznali višje dohodke in nižjimi sloji uradništva bi torej nastal prepad, ki bi ga vlada utegnila izkoristiti v svojo korist in za osebne privilegije.

PSI poziva zato vlado, naj se sedaj ne spušča v te zadeve in naj raje, demokratično, počaka na rezultate volitev 7. maja in prepusti nadaljnje odločanje novemu parlamentu.

ISTAT je medtem objavil statistične podatke o italijanski industriji. Iz teh jasno izhaja, da se je raven zaposlenosti znižala za 1,7 od sto (predvsem na račun gradbene dejavnosti), medtem ko se je število opravljenih delovnih ur znižalo za 3,8 od sto. ISTAT pripisuje znižanje opravljenih delovnih ur predvsem intenzivnemu poseganju po sistemu «dopolnilne blagajne», ne pa stavkam, glede katerih se izredno razburja minister za državne soudeležbe demokristjan Piccoli. Ta je v svojem intervjuju za neki desničarski tednik izjavil, da bi bilo treba omejiti pravico do stavke. Tako je, na primed predlagal, naj bi razglašali stavke le po «tajnem glasovanu vseh delavcev» itd..

Glede socialistov pa je Piccoli grozeče in ultimativno zahteval, naj izberejo med komunisti in KD, sicer lahko najde KD rešitev mimo njih, podobno kot ob izvolitvi predsednika republike.

Voditelj struje «bazistov» Galloni je na tiskovni konferenci govoril o reformah kot pogoju za sestavo nove vlade, vendar mu je posredno odgovoril tajnik KD Forlani, ki je na aktivu kadrov KD ponovil trditev, da mora vladati v stranki «strnjenost do volitev», ki ne dopušča razlikovanj. Diskusije naj «oporečniki» prepustijo za naslednjo dobo.

Z vso težo je v volilno kampanjo posegel ravnatelj vatikanskega glasila «Osservatore romano» Alessandrini, ki je nesramno napadel «laične katoličane» (v mislih je imel MPL) in vse, ki bi radi ubrali druge poti, ki vodijo h komunistom. Alessandrini je ponovno poudaril nasprotovanje Vatikana komunistom. Verjetno gre njegovo ihtavo pisanje pripisati tudi kritikam iz vrst KPI, kjer so opazili, da sta Vatikan in KD popolnoma prezrla peto obletnico objave okrožnice «Populorum progressio».

V katoliškem taboru je odjeknila tudi vest, da nekdanji voditelj KD duhovnik Dossetti zapusča Italijo, ker se je razočaral. Rekel je, da bo odšel v Palestino. Dossetti je v svoji izjavi ostro napadel KD, ki je — po njegovem mnenju «konservativna stranka» ki mu sposobna «duhovne odprtosti».

V drugem intervjuju je tajnik PSI Mancini napadel KD, ki postavlja ultimate socialistom. «Mislim, da ima KD dovolj notranje zagate», je dejal, «da bi si lahko dovolila ukazovati naši stranki. Napredna ravnovesja so potrebna prav v toliki meri, kolikor se KD ne premakne s svojega mesta».

O vprašanjih nerazvitih področij na Jugu (predvsem v Kalabriji in na otokih) je v razgovoru za jutrišnji «Unità» govoril predsednik KPI Luigi Longo.

Andreottiju, ki je pred dnevi govoril, da KD ne postavlja bomb in da nasprotuje ekstremizmom, pa je odgovoril nekdanji predsednik ACLI, voditelj stranke MPL Livio Lavor. Andreottija je spomnil, da je bil dolgih osem let obrambni minister in da so v njegovi senci zrasli novofašisti De Lorenzo (ki je poskusil državni udar), Birindelli in drugi, ki danes kandidirajo na listi MSI.

Bijedić obišče Avstrijo

BEOGRAD, 5. — Danes je bilo uradno sporočeno, da bo predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bijedić s soprogo na vabilo avstrijskega kanclerja Bruna Kraiskega od 12. do 15. aprila uradno obiskal Avstrijo. Predsednika Bijedića bodo na poti v Avstrijo spremljali član zveznega izvršnega sveta Boris Šnuderl, namestnik zveznega tajnika za zunanje zadeve Jakše Petrič in drugi.

Zvezni izvršni svet je na današnji seji proučil nekatera vprašanja s področja odnosov Jugoslavije z inozemstvom in gospodarske politike. V zvezi z bodočim obiskom predsednika zveznega izvršnega sveta dr. Džemala Bijedića v Avstriji, so proučili stanje odnosov z Avstrijo in možnost napredka sodelovanja med obema državama. Zvezni izvršni svet je sklenil obrazložiti zvezni skupščini, da se v zakonu o Narodni banki Jugoslavije in o enotnem monetarnem poslovanju narodnih bank republik in pokrajin, vnese obveza, da Narodna banka Jugoslavije jamči za hranilne vloge pri bankah in poštnih hranilnicah. Do ustavnih sprememb je za hranilne vloge jamčila federacija. Zaradi nervoze, ki je nastala pri nekaterih varčevalcih, so nekatere republike skicnile prevzeti to obvezo V bodoče bo torej Narodna banka Jugoslavije jamčila za vse hranilne vloge pri vseh bankah

Kitajski gospodarstveniki na obisku v Mariboru

LJUBLJANA, 5. — Kitajska gospodarska delegacija, ki je na obisku v Jugoslaviji že od 17. marca je danes obiskala mariborski tovarni TAM in Metalno. Z mariborskimi gospodarstveniki so se člani delegacije pogovarjali o dosedanji izmenjavi med državama, predvsem pa o načrtovanju potreb in možnostih gospodarskega odelovanja v prihodnje. Kitajski gospodarstveniki se zanimajo za artikle težke industrije, predvsem za kamione in druga specialna vozila za poljedelstvo. Gostje so pokazali precejšnje zanimanje tudi za ladjedelniško in hidromehansko opremo, elektromedicinsko opremo in za opremo za termoelektrarne ter za proizvode barvne metalurgije. Nekaj teh proizvodov so si kitajski strokovnjaki lahko ogledali danes v tovarni avtomobilov in v Metalni.

LJUBLJANA, 5. — Generalni konzul republike Italije v Zagrebu Mario Nardi je sinoči izročil predsedniku skupščinske komisije za vprašanja mednarodnih odnosov Edu Brajniku red Gran Ufficiale, generalnemu direktorju združenega podjetja Iskra Vladimirju Logarju in generalnemu direktorju podjetja Cosmos Janezu Zupančiču pa red Commendatore, s katerim jih je odlikoval bivši predsednik republike Giuseppe Saragat za njihove zasluge pri razvijanju prijateljskih odnosov med državama.

NA MEDNARODNIH KRIŽPOTJIH

Vietnam zopet v ospredju

Sedanja velika ofenziva vietnamskih osvobodilnih sil po svoji razsežnosti prav nič ne zaostaja za mogočno ofenzivo leta 1968, ki je napadalcem in vsemu svetu dokazala, kako je nemogoče streti osvobodilne težnje vietnamskega naroda.

To pot ima, kot vse kaže, vodstvo osvobodilnih sil drugačne neposredne cilje kot pred štirimi leti. Tedaj je bila ofenziva usmerjena na napade na velika mesta. Tega cilja sicer niso povsem dosegli, vendar je leto 1968 pomenilo veliko zmago osvobodilnih sil. Tedanja ofenziva je dokončno utrdila vojaško moč osvobodilnih sil in dokazala nasprotniku, kako je vsak njegov račun, da bi dosegel vojaško zmago, pa naj bo še tako do zob oborožen, zmotna in ničeva. Sedanji prodor osvobodilne vojske proti nasprotnikovim utrdbam na severnem delu dežele pa ima, tako bi lahko sklepali, za cilj udariti po sovražni živi sili, streti vojaško moč sajgonskega režima.

Vendar pa ima sedanja ofenziva osvobodilnih sil še dosti pomembnejše politične cilje poleg vojaških. Zlasti je pomemben trenutek v katerem so voditelji osvobodilnih sil sprožili novo silovito ofenzivo.

Po eni strani gre za politično in vojaško utrditev osvobodilne vojske in s tem tudi osvobodilne fronte v samem Južnem Vietnamu. Silovitost napadov in veliki uspehi, ki so jih do zdaj dosegle osvobodilne sile, naj dokažejo šibkost sajgonskega vojaškega režima in njegovih oboroženih sil. Ta moč se zruši kaj lahko tudi na vojaškem ne le na političnem področju. Se pravi, da z dosedanjimi uspehi si je osvobodilno gibanje pridobilo večjo vojaško in politično veljavo.

To pa je še posebno važno spričo mednarodnih vidikov ki nujno spremljajo boje v Vietnamu.

Očitno je, da je to pot osvobodilna vojska deležna neprimerno večje vojaške podpore in orožja s strani Sovjetske zveze in Kitajske kljub političnim sporom med Moskvo in Pekingom. Kaže, da je Sovjetska zveza oskrbela osvobodilno vojsko z velikimi količinami težkega orožja, topovi in tudi raketami, kar je tudi omogočilo uspešne napade na utrjene postojanke.

Sedanja ofenziva prihaja v trenutku, ki je za napadalca, se pravi za ZDA, najbolj neprimeren in nezažele. Ameriški predsednik Nixon se pripravlja na obisk v Sovjetski zvezi. Tokrat, ko je šel v Peking, je bilo ameriško letalstvo tisto, ki je skušalo z divjim bombardiranjem Severnega Vietnama dokazati, kako so vojaške postojanke ZDA v Indokini še vedno močne in kako so še vedno gospodarji položaja v Indokini. Zdaj se dogaja nasprotno: ofenziva osvobodilnih sil prihaja prav v času, ko se Nixon pripravlja na moskovske pogovore, kjer bo prav gotovo prišlo na vrsto tudi vietnamsko vprašanje.

Drugo še bolj neljubo dejstvo pa je neavomno to, da je osvobodilna vojska Juznega Vietnama prešla v ofenzivo prav v času, ko se v ZDA razplamteva preavolilna kampanja za novembrske volitve novega predsednika. Sedanja vlada in predsednik Nixon sta se ves čas močno trudila, da bi vietnamsko vprašanje spravila čimbolj na rob predvolilne problematike. Res se jim je deloma posrečilo, da so vietnamski problem skrčili zgolj na vprašanje ameriških vojnih ujetnikov v Severnem Vietnamu. Ob tem vprašanju je seveda Nixon dosti laže dobil podporo vseh Američanov, kot če bi postavili v ospredje vprašanje, kaj storiti z vojno v Vietnamu. Zdaj pa je ofenziva osvobodilnih sil prekrižala vse predvolilne načrte Nixonove vlade in stranke in izsilila, da je prav vietnamska vojna stopila v ospredje predvolilnih vprašanj ameriških volivcev.

Še drugačen pomen ima sedanja ofenziva. Nixon je celotno svojo politiko do Vietnama temeljil na takoimenovani vietnamizaciji vojne v Južnem Vietnamu, se pravi Američanom je obljubljal hkrati sitega volka in živo ovco: načrtom o postopnem umiku ameriških vojakov iz Vietnama bi zadostil vse hujšim zahtevam javnosti, naj vlada končno preneha z umazano vojno v Vietnamu, z vietnamizacijo, ko naj bi z njo usposobili sajgonsko vojsko, da bi se uspešno rvala z osvobodilnimi silami, pa naj bi zagotovil ameriški vpliv in prisotnost v Vietnamu. Zdaj je tudi ta vietnamizacija padla v vodo in to po vsej Indokini. Velikim zmagam osvobodilnih sil v Laosu in Kambodži se je pridružila še zmagovita ofenziva osvobodilne vojske v Juznem Vietnamu.

Nixon in njegova vlada sta zdaj pritisnjena ob zid. Postavljena sta pred izbiro: ali končati vojno z drugačnimi sredstvi, se pravi s pogajanji, ali pa nastopiti s povračilnimi ukrepi, z novimi morda še bolj grobimi in neusmiljenimi letalskimi napadi na Severni Vietnam. Nixon se je kot kaže odločil za drugo. Južnovietnamska začasna vlada in severnovietnamska vlada sta s to ofenzivo prav gotovo hotela pritisniti na Američane, naj se lotijo tistega sredstva, ki edino lahko prinese dokončen razpet vietnamske vojne, to pa so pariški mirovni pogovori, ki so jih Američani prav pred kratkim enostransko prekinili.

Nixon je v zadnjem času temeljito spremenil dosedanjo ameriško politiko nasproti Aziji in to v pozitivno smer. Opustil je dvajsetletno sovražno politiko do Kitajske in odprl novo stran v ameriško - kitajskih odnosih, ko je z obiskom v Pekingu odprl pot k zbližanju in prijateljskemu sodelovanju. Drugo podobno potezo je napravila ameriška politika prav te dni, ko je vlada sklenila priznati Bangla deš. To je izredno razsodna in realna poteza, če vemo, kako se je ameriška vlada držala še pred kratkim, ko je podpirala Pakistan v boju proti Indiji in Bangla dešu. Zdaj je Nixon storil nedvomno pameten in miroljuben korak.

V ameriški politiki do Azije opažamo torej korenite spremembe, ki so izraz spoznanja stvarnosti in so zato koristne, miroljubne in pametne. Zakaj naj bi ameriška vlada ravnala povsem nasprotno, ko gre za vprašanje, ki najbolj bremeni celotno stanje v Aziji. Vsako podaljševanje vojne pomeni grožnjo za še hujše poraze ameriške napadalne politike v prihodnosti.

DRAGO KOŠMRLJ

NAPOVEDI O OBISKU VIDNIH VSEDRŽAVNIH PREDSTAVNIKOV STRANK

Prihodnji teden številna pomembna volilna zborovanja

V odboru za volilno premirje so se dogovorili o ustreznejši razdelitvi mest za lepljenje volilnih lepakov

Volilna kampanja bo prihodnji teden dobila živahnejše obeležje, saj se večina pomembnejših strank pripravlja na volilna zborovanja, na katerih bodo prisotni tudi vidnejši govorniki.

Socialisti bodo po vsej verjetnosti začeli svojo volilno kampanjo v sredo (vest še ni dokončna), ko bo prispel v Trst namestnik tajnika Mosca, ki bo imel volilno zborovanje na enem osrednjih tržaških trgov. Na tem otvoritvenem zborovanju bo po že utrjeni tradiciji stranke spregovoril tudi slovenski predstavnik v slovenščini. V teh dneh socialisti na zunaj niso bili toliko aktivni, priredili pa so številne sestanke strankinega članstva in pripravljajo zanimivo slovensko revijsko publikacijo, ki ne bo imela izključno volilnega značaja

Komunisti bodo v petek priredili pomembnejše zborovanje na Trgu sv. Jakoba, ko bo Burlova govorila o stanovanjskem vprašanju, ki je še zlasti pereče v tem delavskem rajonu. Poslanec Škerk pa se bo v petek udeležil sestanka goriških slovenskih aktivistov KPI. Za prihodnji teden predvideva KPI pomembnejše zborovanje na enem osrednjih trgov, na katerem bo govoril tajnik vsedržavnega združenja komunistične mladine Borghini.

Socialdemokrati za sedaj še ne vedo, kdaj in s katerim vsedržavnim predstavnikom bodo odprli svojo volilno kampanjo in je zaradi tega danes v Rimu pokrajinski tajnik De Gioia, na vsak način pa bodo tudi oni začeli svojo volilno kampanjo v prvih dneh prihodnjega tedna z vidnim predstavnikom osrednjega vodstva.

Glede demokristjanov smo že včeraj objavili uradno vest, da bo v ponedeljek prispel v Trst predsednik vlade Andreotti, ki bo odprl volilno kampanjo in ki se bo sestal tudi s predstavniki tržaškega političnega življenja.

Na seji za volilno premirje je včeraj po dolgotrajnih razpravah, natančnemu preverjanju in lekarniškem tehtanju odnosov sil med posameznimi strankami na prejšnjih volitvah prevladal zdrav razum in je prišlo do nove razdelitve okenc na prostorih za lepljenje volilnih letakov, ki jih je pripravila občina. Sporazum ni več tako zapleten, kot je bila prva mehanična razdelitev okenc na osnovi po zakonu predvidenih vlog, in določa približno naslednje razmerje prostorov: KD 5, KPI 3, MSI 2, PSI 1, PLI 1, PSIUP 1,5, PRI 1, PDIUM 0,5 in razne manjše skupine 3. V bistvu velja isto razmerje za število okenc za lepljenje lepakov za poslansko zbornico in za senat z izjemo socialdemokratov, ki imajo za poslansko zbornico 1,5 okenca, za senat pa 2. Polovičke se računajo na osnovi števila dni, ki jih lahko izkoristi vsaka stranka oziroma organizacija, ki jo podpira.

Nič novega pa ni glede transparentov in svetlobnih tabel in se tudi danes niso stvari premaknile oziroma se je dokončno razbila možnost sporazuma, da bi ukinili tovrstno propagandistično dejavnost zaradi česar se bo odbor za volilno premirje pri tržaški občini jutri ponovno sestal, ko bo na dnevnem redu razdelitev prostorov za razobešanje transparentov in za nameščanje svetlobnih tabel.

Občinski uslužbenci nadaljujejo z razdaljevanjem volilnih potrdil. To delo gre dokaj počasi, saj morajo opravljati to nehvaležno dolžnost tudi izven običajnih službenih ur. Poleg tega je lahko občinski volilni urad tokrat pričel deliti volilna potrdila z zamudo, ker ni bilo možnosti, da se temeljito pripravi, ker so bile volitve razpisane nenadoma. Do sedaj so uslužbencem razdelili okrog 150.000 potrdil od skupnih 214 tisoč in predvidevajo, da se bodo le s težavo lahko držali po zakonu predpisanega roka, ki predvideva, da je treba volilna potrdila dostaviti volivcem na dom do 13. aprila.

Glede občinskih volitev pa ni uradnih novosti in je še vedno pravno-teoretično vsa odgovornost na vladi, ki se še ni izrekla. Praktično pa je že zapadel rok, da bi lahko bile občinske volitve istočasno ali teden dni kasneje kot politične in je torej zelo verjetno, da bodo pomaknjene na jesen. Končno odločitev pa bo verjetno povedal predsednik vlade Andreotti, ko bo v ponedeljek v Trstu odprl volilno kampanjo za KD.

Senator Sema je včeraj govoril pred Arzenalom - S. Marco, kjer se je predvsem dotaknil položaja v tovarnah in o brezposelnosti, ki postaja tudi v Trstu neznosen. Krivdo za negotovost ladjedelnice in za odlaganje reform je naprtil vladi in predvsem KD ter zahteval nove pobude s strani ustanov z državno udeležbo. Sema se je nadalje skliceval, da je mir na našem področju možen le z neodvisno zunanjo politiko. To bo moč doseči samo, če bo 7. maja prišlo z napredovanjem KPI do odločnega premika v levo.

Vodstvo tržaške federacije PSIUP javlja, da bodo imeli predstavniki stranke danes več letečih volilnih zborovanj in sicer ob 10.30 na Trgu V. Veneto, ob 11.30 na Trgu Cavana, ob 12.15 pa v Ul. della Rampa. Volilno zborovanje bo tudi ob 18. uri na Trgu sv. Jakoba, kjer bo govoril tajnik tržaške federacije in kandidat za poslansko zbornico Ezio Martone.

Tržaška občina sporoča, da bodo v zvezi z volilno kampanjo začasno ukinili parkirišče na Trgu Goldoni, ki ga upravlja avtomobilski klub. Istočasno pa bodo do 5. maja uredili parkirni prostor ACI pred hotelom de la Ville.

200 milijonov lir dežele za turistične dejavnosti

Na včerajšnji seji deželnega odbora so odobrili prispevek 200 milijonov lir za izboljšanje najemniških sob za turiste. Prispevki bodo služili predvsem izboljšanju struktur za mali turizem, ki s svojo množično prisotnostjo v naši deželi znatno podpira celotni deželni turistični proračun.

Do sedaj so lestniki najemniških sob dobili podpore na podlagi zakona štev. 21 iz leta 1967 in sicer najvzeč po 500.000 lir letno vsak. Do konca leta 1970 je dežela podelila v ta namen 490 milijonov lir nad tisočim lastnikom. Leta 1970 so obnovili zakon z nadaljnjim prispevkom 300 milijonov lir, ki so ga porazdelili v letih od 1971 do 1973.

Na včerajšnjem sestanku deželnega odbora so odobrili predlog odbornika za turizem Mora za prispevke za finančni leti 1971 - 72. Na podlagi tega sklepa bodo dodelili 410 podpor za skupni znesek 198 milijonov lir.

Deželni odbor je odobril včeraj še dva druga sklepa za izboljšanje turizma v deželi in sicer prispevek 50 milijonov lir za izboljšanje turističnih cest (od katerih 6 milijonov lir za goriško pokrajino in 2 milijona 500 tisoč lir za tržaško pokrajino) in načrt za reklamizacijo turističnih točk v naši deželi. Za slednji načrt bodo potrišili 62 milijonov lir.

Seja izvršnega odbora SGKZ

Sinoči se je sestal izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze, ki je proučil položaj v Beneški Sloveniji zlasti iz vidika sedanjih političnih volitev in prizadevanj, da se uveljavijo načela zaščite slovenskega prebivalstva in njegovih pravic. Izvršni odbor je poleg tega obravnaval notranje poslovanje zveze in njeno učinkovitost.

24. aprila svečanost v Rižarni?

Pred nekaj dnevi smo poročali, da bo letos dežela priredila uradno proslavo dneva vstaje, in sicer 25. aprila v Rižarni, ter da bo v okviru te proslave tudi svečanost ob položitvi temeljnega kamna za preureditev Rižarne po načrtu arh. Romana Boica.

Uradnega sporočila še ni, te dni pa smo izvedeli, da 25. aprila ne bo v Rižarni nobene uradne proslave in da bo svečanost, ki jo bo priredila občina, ob začetku del v Rižarni 24. aprila zvečer ob navzočnosti ministra Donat - Cattina, ki bo uradno zastopal vlado.

KJE CEPIJO

Potrdilo o cepljenju izdaja občinski odsek XI za higieno in profilakso v Ul. Torino 8 od 8.30 do 13. ter od 17. do 19. ure. Občane cepijo tudi v občinskih ambulantah, kjer izdajajo zadevna potrdila. Ambulante delujejo od 9. do 13. ure v naslednjih krajih:

— Ul. Maddonna del Mare 13
— Ul. Foschiatti 1/a
— Ul. Giulia 2 (Ljudski vrt)
— Ul. dei Leo 3
— Ul. del Vento 13 (Sv. Jakob)
— Ul. Marenzi (6 (Sv. M. M. Zg.)
— Ul. Puccini 76
— Trg XXV aprile 1 (S. Sergio)
— Lonjerska cesta 1 (Vrdela)
— Ul. Giusti 2/a (Rojan)
— Občine
— Prosek
— Križ

Popoldne od 17. do 19. ure delujejo občinske ambulante v:

— Ul. Marenzi 6
— Trg XXV aprile 1
— Lonjerska cesta 1
— Križ

* * *

— Jutri, v petek, od 18.30 dalje v občinski ambulanti v Zgoniku

ZANIMA TUDI NAS V TRSTU

Med strokovnjaki prevladuje mnenje da so razplinjevalne postaje preživele

Plavajoči dok v Genovi bo stal 23 milijard lir - Sprejemal bo ladje do 500.000 ton

Orjaški plavajoči dok, ki ga bodo v kratkem začeli graditi v Genovi, bo stal 23 milijard lir. Po načrtu, ki ga je na ustrezni natečaj Neodvisnega konzorcija za genovsko luko predložila družba SOGENE, ki bo dok tudi zgradila, bodo dela za gradnjo grobih struktur iz prednapetega betona stala skoraj 10 milijard, razne dobave bodo zahtevale naložbo 5,5 milijarde, «vrata» za v dok 185 milijonov, dva žerjava z zmogljivostjo 25 ton 686 milijonov, alarmne naprave 62 milijonov, itd. Okoli milijardo lir bo družba izdala za razne davke, približno 3,5 milijarde pa bodo znašale njene «kompetence».

Država je s posebnim zakonom jeseni 1969. nakazala za dok vsoto 10 milijard lir, pred poslansko zbornico pa je že zakonski načrt, ki naj bi zagotovil Genovežanom še preostalih 13 milijard lir. Te dni je medministrski odbor za gospodarsko načrtovanje zagotovil, da bo podprl zahtevo po državnem kritju dodatne naložbe.

Z gradnjo doka bodo začeli še ta mesec, SOGENE pa se je pogodbeno obvezala, da ga bo izročila v roku 36 mesecev. Dok bo lahko sprejemal ladje do 500.000 ton. Za primerjavo naj navedemo, da je bil z znanimi sklepi CIPE iz leta 1966 namenjen naši luki zidan dok za ladje do 200.000 ton, medtem ko se zdaj postavlja zahteva, naj bi ob pregledu nekaterih tehničnih svojstev objekta spremenili tudi njegove osnovne razsežnosti, tako da bi se vanj lahko zatekale tudi večje ladje (do 300.000 ton).

Tehnične rešitve, ki so jih strokovnjaki predlagali za genovski dok, so že zbudile veliko zanimanje tudi izven Italije. Tako so se v Sovjetski zvezi pozanimali za možnost, da bi o tem objektu organizirali posebno strokovno posvetovanje. To bo menda v Moskvi v letošnjem poletju. Dok bo 350 m dolg in 78 m širok. Pri potapljanju bo zlezel do 20 m pod vodno gladino, pr ponovnem dviganju pa bo lahko potiskal navzgor maso 115 tisoč ton. Njegova lega ne bo nujno vodoravna: strokovnjaki so pripravili načrte, po katerih se bo dok lahko nagnil na eno stran za 7 metrov, kar bo olajšalo sprejem ladij z izjemnimi problemi glede stabilnosti. Objekt bodo zgradili iz 8 sestavnih delov, ki jih bodo v zaključni fazi zvarili skupaj.

Črpalne naprave bodo omogočile celotni zgradbi, da se bo popolnoma potopila oziroma dvignila v času 3 ur in pol. Na kraju, kjer bodo zvarili sestavne dele, to je ob pomolu Cagni, bodo morali poprej poglobiti morsko dno na 22 m.

Zanimivo je, da bodo skoraj vsa dela v zvezi z gradnjo doka, ureditvijo pomola, poglabljanjem morskega dna in dobavo potrebnih materialov in naprav, vključena dva 25-tonska žerjava, opravila domača (genovska) podjetja, kot so družba SOGENE, družba ASGEN in družba CMI. Pa še na eno posebnost bi pri tem opozorili: ob orjaškem doku — ki naj bi pomenil močno privlačnost za ladje v okviru vsega Sredozemlja — bodo Genovežani postavili razplinjevalno postajo, ki bo ustrezala potrebam in razsežnostim doka, in ki bo torej morala biti prav tako kot dok izredno velikih razsežnosti. V tej zvezi pa se je večina strokovnjakov izrekla za drugačno rešitev, češ da so razplinjevalne postaje (kakršno imajo v načrtu tudi pri nas v Trstu) tehnično preživele in da kaže rajši opremiti za razplinjevanje in drugačno čiščenje ladij vrsto posebnih plovil. Takšna rešitev je menda mnogo bolj racionalna in tudi mnogo bolj cenena kakor klasična razplinjevalna postaja.

Seja glavnega odbora Sindikata slovenske šole

Danes, 6. aprila ob 17. uri bo prva seja glavnega odbora Sindikata slovenske šole s sledečim dnevnim redom:

Kostituiranje novega odbora;
Razdelitev funkcij;
Izvolitev predsednikov nadzornega odbora in razsodišča:
Program bodočega dela.

Tajništvo

NADALJUJE SE MNOŽIČNO CEPLJENJE

OD 10. APRILA ZA JUGOSLOVANE POTREBNO MEDNARODNO POTRDILO

Do sedaj še nespremenjeni predpisi za italijanske državljane

V mestu in na podeželju se je tudi včeraj nadaljevalo cepljenje proti črnim kozam. Zdravniki, bolničarke in pomožno osebje imajo polne roke dela, povsod so večje ali manjše vrste, ljudje postajajo nestrpni in se jezijo. Računajo, da te dni cepijo v Trstu vsek dan okrog 10 tisoč oseb.

Čeprav poteka cepljenje v vseh občinskih ambulantah, je vsak dan največja vrsta pred občinskim higienskim uradom v Ul. Torino 8. Ker je stara stavba in je te dni zaradi velikega dotoka ljudi začelo škripati, so včeraj omejili prehode v notranjosti stavbe. Zato je večja vrsta zunaj, kar pa v deževnem vremenu seveda ni prijetno.

V Dolini so včeraj od 15. do 17. ure cepili 320 oseb. Cepljenje se nadaljuje po tem urniku.

Promet čez mejne bloke se je precej povečal in dosegel 40 - 50 odst. običajnega prometa, ker se je pač znatno zvišalo število cepljenih na italijanski in na jugoslovanski strani. Največ prehodov je čez blok pri Škofijah. Včeraj je marsikdo spraševal, ali še veljajo dosedanji predpisi glede prehodov čez mejo, ali je potrebno mednarodno potrdilo, ali zadostuje navodno potrdilo. Predvsem je treba vedeti, da ni veljavno potrdilo zasebnega zdravnika, če ga ni potrdil občinski zdravnik, oziroma občinski higienski urad. Za obmejni pas veljajo še vedno navadna potrdila, toda od ponedeljka (10. marca) naprej bodo morali imeti jugoslovanski državljani ob prihodu na italijanski blok mednarodno potrdilo (rumeno), ali pa fotokopijo mednarodnega potrdila. Za italijaske državljane bo veljalo navadno potrdilo, seveda če ne bodo medtem izdani drugačni predpisi.

Na jugoslovanski strani so cepili skoraj vse prebivalstvo, v Sloveniji in na Hrvatskem ni nobenega primera okuženja s črnimi kozami, oblasti so uvedle stroge ukrepe za nadzorstva, zaradi česar skoraj lahko trdimo, da ni za naše področje nevarnosti okužbe.

Ministrski inšpektor dr. Borromei se bo verjetno že danes vrnil v Rim in tam poročal o svoji inšpekciji. Glede te inšpekcije smo včeraj slišali na pristojnem mestu nekaj pripomb. Ministrski inšpektor, pravijo, se ni niti prikazal na higienskem uradu in v ambulantah, kjer poteka cepljenje.

Včeraj v Gregorčičevi dvorani

Filmi in risbe z letovanja otrok

Včeraj ob 17.30 so se v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9 zbrali otroci in njihovi starši, ki so letovali z Zgornjih Gorjah pri Bledu, da so si ogledali kratek film s tega letovanja. V dvorani so istočasno uredili razstavo risb in modelčkov, ki so jih otroci izdelali na letovanju. Kot znano je to letovanje organizirala komisija za doraščajočo mladino SKGZ, kakor že vrsto let prej.

Otrokom so zavrteli dva filma. Enega je posnel ob odhodu iz Trsta in tudi življenje v domu v Zgornjih Gorjah Drago Pahor, za goriški del otrok pa sta film posnela kar dva amaterska snemalca: Saverji Rožič onega v Savudriju, Zdenko Vogrič pa onega v Gorjah. Otroci so se videli na traku pri igrah, v jedilnici, v spalnicah in četudi je bil filmski zapis o njihovem letovanju kratek, so živopisane barve poletnih oblek in narave poživile prijetne spomine na srečne počitniške dni.

ŠE O IZZIVALNEM GOVORU LAURA V TRŽIČU

Ministrstvo za državne udeležbe odklanja vsakršno odgovornost

Vabila na splavitev je kakor običajno razposlal naročnik nove ladje

Dogodki v zvezi z zadnjo simbolično splavitvijo ladje v Tržiču kakor smo poročali tudi v našem listu, je ladjar Achille Lauro — ki so ga obdajali fašistični predstavniki à la Birindelli — v priložnostnem govoru izzval protest nekaterih predstavnikov oblasti, da so se umaknili s slavnostne tribune, medtem ko je delavstvo ladjedelnice uprizorilo nekajurno stavko, so sprožili vrsto odmevov po vsej Italiji, tako da je samo ministrstvo za državne udeležbe imelo za potrebno, da izda posebno pojasnilo o tej zadevi.

Ministrstvo v pojasnilu naglaša, da je, kakor običajno, tudi ob zadnji splavitvi v Italcantieri razposlal vabila predstavnikom oblasti naročnik nove ladje. Ta je s tem prevzel nase odgovornost tako glede prisotnosti javnih osebnosti, kakor tudi glede izjav, ki jih je dal med priložnostnim govorom.

Ni pa res, pravi nadalje ministrsko pojasnilo, da bi bili na slovesnosti prisotni predstavniki Državne ustanove za preporod industrije (IRI) ali ministrstva za državne udeležbe. Vodstvo ladjedelnice pa se je omejilo le na to, da je zagotovilo tehnična jamstva, ki nujno spremljajo vsako splavitev v ladjedelnicah. Morebitna domneva, da bi IRI kakorkoli sodelovala pri poteku slovesnosti ali pristala na povabilo določenih osebnosti ali še izvedla cenzuro nad govori posameznih ljudi ob splavitvi, bi bila torej tendenciozna in brezpredmetna, pravi dalje ministrsko pojasnilo. Skratka, tako Italcantieri, kakor tudi IRI in ministrstvo za državne udeležbe, zaključuje pojasnilo, odklanjajo vsako odgovornost v zvezi z dogodki, ki so se pripetili pretekli teden v Tržiču.

Predavanje odbornika Blasine o zdravstveni reformi

Sinoči se je sestala rajonska konzulta za predela Kjadin in Rocol. Predaval je odbornik za zdravstvo in higieno tržaške občine dr. Blasina. Govoril je o pereči temi občinskih zdravstvenih služb, njihovi realizaciji in perspektivah predvsem v zvezi z zdravstveno reformo.

S to reformo bodo uvedli krajevne enote, ki bodo demokratizirale ves sistem in bodo imele velik pomen tudi za krajevne konzulte. Kritiziral je počasnost uvedbe reforme, za katero so se potegovali že med borbo proti fašizmu. Kljub temu je večina struktur še danes povezana na takratno družbeno ureditev in jasno kaže svoje osnovne napake. Zato je prav, da se delavci, študentje, sindikalne organizacije, pa tudi zdravniki in občinski upravniki potegujejo za korenito reformo zdravstvenega sistema v Italiji.

Predavanje za starše

Znanstveni licej F. Prešeren v Trstu prireja v okviru usmerjevalnega tečaja v sodelovanju z združenjem staršev dijakov JUTRI, 7. aprila 1972 v šolskih prostorih na Vrdelski cesti predavanje z naslovom: KAKO POMAGATI OTROKU PRI IZBIRI POKLICNE IN ŽIVLJENJSKE POTI. Govoril bo pedagog **prof. Franc Pediček.** Začetek ob 19.30. Vabljeni!

Seja šolskega odbora

Danes, 6. aprila ob 18.30 bo seja šolskega odbora. Na dnevnem redu bo ustanovitev industrijskega tehničnega zavoda.

Marina, vrni se domov!

Marina, vrni se domov! Sporoči, kje si! Kdor bi jo vide' ali ve, kam je šla, naj pokliče tel 113 in naj sporoči policiji.

Marina Kermaz iz Ul Ghirlandaio 33 je stara komaj 11 let. kaže pa jih 16, ker se je hitro razvila in zgleda že kot mlado dekle. Od velikonočne nedelje je izginila in ni nobenega glasu od nje. Starši so zelo zaskrbljeni, policija jo išče povsod in poizveduje, da bi pojasnila čudne okoliščine. V nedeljo popoldne je Marina odšla z doma in rekla, da gre na sprehod s svojo prijateljico. Zvečer telefonira prijateljica in pove, da sta šli na ples v lokal «Paradiso» in da je Marina ostala tam. Doma jo čakajo, potem so zaskrbljeni, ker je že pozna ura in Marine še ni od nikoder. Okrog polnoči pa pride mladenič, star 18-20 let, pove, da je srečal Marino okrog 22. ure blizu stadiona, da je z njo pokramljal, nato pa da mu je izročila svojo torbico in zbežala. Fant izroči materi torbico in naglo odide. Naslednje jutro je mati obvestila policijo.

SLOVENSKO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE TRST - GORICA

IV. DRUŽABNI IZLET
IN AVTOMOBILSKA
OCENJEVALNA VOŽNJA
AOV 72
V KRANJSKO GORO
30.4. in 1.5. 1972 — Cena 10.500 lir

Vpisovanje na sedežu SGZ, Ul. Filzi 8, tel. 37-808 — V Gorici pri Danilu Waltritschu, Ulica XIV. maja 18, telefon 87-040

VPISOVANJE SE BLIŽA H KONCU — POHITITE!

VČERAJ V GLAVNI BOLNIŠNICI

Še en smrten epilog hude prometne nesreče

Mladi Corrado Voltolina je prejšnji torek z motorjem treščil v motorni voz

Corrado Voltolina

Po smrtnem epilogu nesreče pod barkovljanskim svetilnikom, zaradi katere je izgubil življenje mladenič iz Križa, spet podoben primer. Na nevrokirurškem oddelku glavne bolnišnice je včeraj zjutraj ob 7. uri po tednu dni zdravljenja podlegel poškodbam, ki jih je zadobil v nesreči, 28-letni Corrado Voltolina iz Ul. Canova 28.

Mladenič je prejšnji torek okrog 16. ure vozil svoje motorno kolo gilera po Ul. Conti proti Ul. Pascoli, ko je na križišču z Ul. Gambini prišlo do trčenja z motornim vozom lupetto padovanske registracije.

Težko ranjenega Voltolina so odpeljali v bolnišnico, kjer so ga zaradi zloma lobanjskega dna in številnih kostnih poškodb sprejeli na omenjeni oddelek. Toda njegovo srce ni preneslo poškodb in včeraj je nesrečnež izdihnil.

Srečanje na deželnem odborništvu za zdravstvo

Včeraj popoldne je bil na sedežu deželnega odborništva za zdravstvo in higieno sestanek, katerega so se udeležili izvedenci, ki jih je poslala v našo deželo mednarodna organizacija za zdravstvo in skupina zdravnikov, ki jih je poslalo ministrstvo za zdravstvo.

Ministrstvo za zdravstvo je začelo z enotnim raziskovanjem o zdravstvenih in bolnišniških strukturah v vseh italijanskih deželah. Včerajšnji sestanek spada v ta okvir. Odbornik Devetag je podčrtal pomembnost tega raziskovanja tudi v zvezi s sorodnim raziskovanjem mednarodne organizacije za zdravstvo.

Uvoz kave in gnojil čez tržaško carinarnico

Ministrstvo za zunanjo trgovino je te dni izdalo dovoljenje za uvoz — v času od 1. marca do 30. septembra letos — 8.309,4 stota surove kave iz dežel, ki niso članice Mednarodnega sporazuma za kavo. Od omenjene količine bodo uvozili 3.300 stotov blaga čez Trst, prav toliko čez Genovo in 1.709,4 stota čez Neapelj.

Ministrstvo je izdalo tudi posebno dovoljenje za uvoz večje količine umetnih gnojil iz vzhodnoevropskih držav, čez tržaško carinarnico bodo v okviru te operacije uvozili do 31. decembra letos 4.000 ton gnojil iz Bolgarije in 1.000 ton iz Madžarske. Nekaj blaga bodo uvozili čez Genovo, največji promet pa bo zabeležila carinarnica v Pontablju, koder bo Italija uvozila 2.000 ton gnojil iz Češkoslovaške, 3.000 ton iz Poljske, 7.000 ton iz Romunije in 1.000 ton iz Madžarske.

Iz vile so ukradli skoraj milijon lir

Ko je včeraj zjutraj 47-letna Ivanka Emili por. Blažina iz Repniča štev. 19 prišla po krajšem potovanju domov, je ostala bridko presenečena. Neznani vlomilci so ji iz predala nočne omarice izmaknili 930 tisoč lir, vrh tega pa pobrskali po dveh omarah in spravili vse v nered. Preiskovalci openskega komisariata javne varnosti so ugotovili, da so tatovi najprej splazili čez ograjo na vrt, potem pa s pomočjo lestve prišli do sobe v prvem nadstropju vile.

Slovensko amatersko gledališče TRST

Na splošno željo občinstva: v soboto, 8. t. m. ob 20.30 v Dijaškem domu v Trstu, Ul. Ginnastica 72

Norman Barrash - Carroll Moore

CVETJE HVALEŽNO ODKLANJAMO

Komedija v treh dejanjih

Predstavo si bo ogledala selekcijska komisija za XV. srečanje gledaliških skupin Slovenije. —

Predvidoma zadnjič v mestu!

Prosvetno društvo IVAN GRBEC v Škednju

vljudno vabi na

KONCERT mešanega pevskega zbora iz Izole

ki bo jutri, 7. aprila ob 20.30 v kinodvorani v Škednju.

Razstave

V «Kraški galeriji» v Velikem Repnu razstavlja do 30. aprila 1972 Demetrij Cej. Ob nedeljah in praznikih je razstava odprta od 11. do 12.30 in od 14. do 18. ure.

V galeriji «La Lanterna» razstavlja svoja dela slikar Dino Predonzani. Razstava bo odprta do 24. aprila.

V galeriji Torbandena razstavlja do 12. aprila slikar Decillia.

V Tržaški knjigarni razstavlja svoje najnovejše grafike s kraškimi motivi Edvard Žerjal. Razstava bo trajala do konca aprila.

V galeriji Rossoni bo do 10. aprila razstavljal svoja dela tržaški slikar Giorgio Laurenti.

V galeriji «Il Tribbio» razstavlja do 22. aprila v Trstu živeči slikar Iacobi.

V škedenjskem prosvetnem društvu razstavlja svoja dela «Grupa U». Kozman, Švara, Vecchiet, Volk, Zuljan in Žerjal bodo razstavljali do nedelje, 9. t. m.

Giannandrea Ostilio, dolgo let v Gorici delujoči slikar iz Romagne, razstavlja v dneh od 1. do 12. aprila v občinski galeriji svoje po izvirnosti izvedbe zanimive slike.

V galeriji Russo bo do 10. t. m. razstavljal Gianni Blason.

V krožku «Il Carso» v Ulici Mazzini 32 razstavlja Giovanni Duiz. Njegova razstava bo trajala do 22. t. m.

Ljudska prosveta

PD «Lipa» priredi jutri, 7. marca ob 20.30 v Bazoviškem domu film — druga nadaljevanka iz serije VOS.

Izleti

Slovensko gospodarsko združenje — Družabni izlet in avtomobilska ocenjevalna vožnja — 30. 4. in 1. 5. 1972 v Kranjsko goro. Cena 10.500 lir.

Vpisovanje vsak dan na sedežu združenja v Trstu, Ul Fabio Filzi 8.

Slovensko planinsko društvo organizira v nedeljo, 9. aprila t. l. mladinski izlet v Glinščico in Mali Kras. Zbirališče ob 8.30 pred zavetiščem «Premuda» v Boljuncu. Preskrbljeno bo za prigrizek «na žaru». Dobrodošli bodo tudi starejši člani društva. Odbor.

V kratkem izide knjiga, ki vam bo koristila vsak dan!

Dr. GERHARD VENZMER

DOMAČI ZDRAVNIK

O čem govori sedem poglavij knjige «Domači zdravnik»?

I. Zdrav biti in zdrav ostati
II. Zgradba in delovanje človeškega telesa
III. Bolezni, vzroki, znamenja in zdravljenje
IV. Nega bolnika na domu
V. Pred prihodom zdravnika
VI. Razpoznava in zdravljenje bolezni
VII. Socialno zavarovanje

736 strani bogato opremljenih z barvnimi risbami in fotografijami

PREDNAROČILA SPREJEMA:

tržaška knjigarna
TRST - Ul. sv. Frančiška 20
Tel. 61-792

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

All'Alabarda, Ul. Istria 7, Al Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan), de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5, Mizzan, Trg Venezia 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

B. Barbo, Trg Garibaldi 4, Di Gretta, Ul. Bonomea 93, Godina All'IGEA, Ul. Ginnastica 6, S. Luigi, Ul. Felluga 46 (Sv. Alojzij).

Gledališča

VERDI

Z Mahlerjevo Drugo simfonijo (1887-94), imenovano «Ressurresione» se bo jutri začela Spomladanska simfonična sezona gledališča Verdi. Orkester gledališča Verdi bo vodil dirigent Jasha Herenstein, kot solistki pa bosta nastopili sopranistka Elisabeth Speiser in mezzosopranistka Oralia Dominguez. Zbor gledališča Verdi je uvežbal Gaetano Riccitelli. Koncert bodo ponovili v soboto ob 18. uri. Pri gledališki blagajni (tel. 31-948) so na razpolago vstopnice za preostale prostore za petek in soboto.

POLITEAMA ROSSETTI

Od jutri dalje bo na sporedu glasbena komedija «Alleluja, brava gente» Garineija in Giovanninija z Renatom Rascelom in Luigijem Proiettijem.

Pri centralni blagajni v pasaži Protti (tel. 36372 - 38547) sprejemajo rezervacije za prvo predstavo, kakor tudi za sobotno večerno in za nedeljski predstavi, ki bosta popoldan in zvečer. Abonenti Teatra Stabile imajo popust.

* * *

Sociolog Luciano Gallino bo protagonist prihodnje «literarne sobote», na sporedu 8. aprila ob 18. uri. Tema srečanja bo: «Kriza organizacije dela».

AVDITORIJ

Danes ob 21. uri bo v Avditoriju prva predstava novosti Furia Bordona «Amico Sciacallo» z Giuliom Bosettijem, Ledo Negroni in Mariom Scacciom. To bo sedma abonmajska predstava Teatra Stabile v režiji Alda Trionfa in scenami Emanuela Luzzatija. Rezervacije sprejemajo v Pasaži Protti. V alternativi s to predstavo bo od 28. t. m. dalje v Rossettiju na programu komedija «Pensaci, Giacomino!» Luigija Pirandella v režiji Fantasia Piccolija. Igrali bodo Ernesto Calindri in drugi člani skupine Teatro San Babila iz Milana.

Kino

Nazionale 16.00 «Chato». Western film v barvah. Charles Bronson in Jack Palance.

Fenice 16.00 «Bianco, rosso e...». Barvni film. Sofia Loren in Adriano Celentano.

Eden 15.30 «La violenza... quinto potere». Barvni film. E. M. Salerno, R. Cucciolla. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Grattacielo 16.30 «Fratello sole, sorella luna». Barvni film F. Zeffirellija.

Excelsior 16.00 «Ispettore Callaghan: il caso 'Scorpio' è tuo». Barvni film. Clint Eastwood in John Vernon.

Ritz 16.00 «Causa di divorzio». Barvni film. Senta Berger, Catherine Spaak, E. Montesano, G. Moschin in L. Toffolo.

Alabarda 16.30 «Oceano». Kinemaskopski film v barvah. Režiser Folco Quilici. Zadnji dan.

Aurora 16.30 «La Betia, in amore per ogni gaudenza ci vuole sofferenza». Nino Manfredi in Rosanna Schiaffino. Prepovedano mladini pod 14 letom.

Impero 16.30 «Love story». Barvni film. Mac Graw.

Cristallo 16.00 «Bello, onesto, emigrato Australia sposerebbe compaesana illibata». Barvni film. A. Sordi in C. Cardinale.

Capitol 16.30 «L'Etrusco uccide ancora». Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom. Samantha Eggar.

Moderno 16.30 «A doppia faccia». Barvni film. Klaus Kinski, Annabella Incontrera.

Vittorio Veneto 16.30 «Homo eroticus». Barvni film. Rossana Podestà, L. Buzzanca in S. Koscina.

Ideale 16.00 «Violence story». Barvni film. Robert Walker in Joanna Frank.

Astra 19.45 Dvorana rezervirana za «Cineforum Triestino». Predvajajo film: «La fabbrica». V petek predvajanje filma «Satanik».

Abbazia 16.00 «Paranoia». Barvni film Caroll Baker in Jean Sorel. Prepovedano mladini pod 18. letom.

KINO «IRIS» PROSEK

Ob 19.30
«IL GUFO E LA GATTINA»
Technicolor. Igrata Barbara Streisand in George Segan. Vstop prepovedan mladini pod 18. letom.

Včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 6. aprila
IVO

Sonce vzide ob 5.35 in zatone ob 18.39 — Dolžina dneva 13.04 — Luna vzide ob 1.28 in zatone ob 9.53.

Jutri, PETEK, 7. aprila
RADIVOJ

Vreme včeraj: najvišja temperatura 15,5, najnižja 13,3, ob 19. uri 13,8 stopinje, zračni tlak 1004,7 nestalen, veter 12 km na uro, južni, vlaga 89 odstotna, padavine 7 mm, nebo pooblačeno, morje razgibano, temperatura morja 13,6 stopinje

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 5. aprila 1972 se je v Trstu rodilo 12 otrok, umrlo je 9 oseb.

UMRLI SO: 59-letna Marcella Strudiot por. Sesatan, 64-letna Palmira Skerl-Skabar, 63-letni Luigi Cigar, 87-letna Agnese Ruzzier vd. Zamar, 75-letni Romeo Patti, 78-letna Adelinda Svagelj por. Benko, 79-letna Giustina Biziak por. Barazzutti, 84-letna Adele Apostoli vd. Colombo, 28-letni Corrado Voltolina.

4. aprila je nepričakovano zapustila svoje drage

JUSTINA BIZJAK vd. BARAZZUTTI

Pogreb bo danes, v četrtek, 6. t. m. ob 15.15 iz mrtvašnice splošne bolnišnice

Žalostno vest javljajo sin Lucijan z ženo Stano, vnuka Nadja in Pavel, sestra Lucija z možem Justom ter drugi sorodniki

Trst, 6. aprila 1972

Servizio Comunale T. F., tel. 38-608

IZREDNO MILA RAZSODBA TRŽAŠKEGA KAZENSKEGA SODIŠČA

Velikodušnost in prizanesljivost javnega tožilca do petih fašistov

Le Gianfranco Sussich in Claudio Scarpa obsojena na nekaj mesecev zapora, ostali pa so bili oproščeni

Po petih urah sojenja je včeraj tržaško kazensko sodišče, ki mu je predsedoval dr. Corsi (tož. Brenci, zapis. Mastromauro) obsodilo dva od petérice mladih in dobro znanih fašistov na skupno pičlo kazen enega leta zapora. Šlo je za združitev dveh procesov, ki sta zadevala pretep pred licejem «Dante» ter pretep z vojaki v Drevoredu XX. septembra. V prvi proces so bili vpleteni 24-letni Gianfranco Sussich z Lonjerske ceste št. 22/1, 21-letni Claudio Scarpa z Rotonde pri Bošketu št. 3, njegov brat, 18-letni Gianfranco Scarpa ter 20-letni Claudio Luin iz Ul. Lazzaretto Vecchio 3. Obtožnica jih je dolžila nasilja, Sussicha pa še posebej upora javnemu funkcionarju ter apologije fašizma (Ko so ga policisti naložili v avto, se je pričel dreti in kričati «Viva il duce, viva il fascio»). V drugi proces je pa bil vpleten poleg Sussicha, Luina in Claudia Scarpe še 16-letni Gabriele Lowe z Lovca št. 113.

Pojdimo po vrsti. Nekaj čez poldne 26. januarja letos je skupina fašistov napadla in surovo pretepla 18-letnega dijaka Maria Morara, ki je pred šolskim poslopjem filmal skupino dijakov, ki so prihajali iz šole. «Avantgardisti« so s svojo predrznostjo prišli tako daleč, da so se z nekaj grobimi sunki otresli policaja, ki je pristopil, da bi jih odvedel na bližnji komisariat na Trgu Dalmazia. Najbolj se je izkazal Sussich, kajpada ob podpori ostalih. Potem ko je dobro brcnil in pretepel Morara, se je divje spravil na policista. Ta ga je sicer zadržal za nekaj časa, a kaj kmalu se mu je izmuznil in hotel zbežati. Ker sam policist ni bil kos vročekrvnemu Sussichu, je nekdo poklical še druge policiste, ki so se pripeljali z avtomobilom. Sussicha so naložili v avto in ga hoteli odpeljati na kvesturo. Toda niti v avtu ni miroval. Pričel je nazdravljati duceju in fašizmu, zaradi česar je bil šofer avtomobila primoran ustaviti vozilo.

Komaj dva dni kasneje pa se je v Drevoredu XX. septembra pripetil podoben primer. Ista fašistična pobalinska skupina, kateri se je pridružil še golobradi Lowe, se je približala trem vojakom brigade «Sassari» in jih napadla. Tu se je spet proslavil Sussich in udarjal po vojakih bolj kot je mogel. Seveda so mu ostali pomagali in mu, kot je na včerajšnji obravnavi javni tožilec dr. Brenci nekam čudno naglasil, dajali «moralno podporo».

Na včerajšnji obravnavi so bili vsi obtoženci, razen Lowa, prisotni v priprtem stanju. Najprej so zaslišali Sussicha. Dolgolas in neobrit je, še preden mu je predsednik dr. Corsi zastavil prvo vprašanje, pričel neumno razlagati, da že sam njegov priimek jasno kaže na to, da ne more biti fašist... Seveda je ob teh besedah vsa sodna dvorana prasknila v smeh, z branilcema in «kameradi» vred. Dr. Corsi mu je pri tem odbil, da ima obtoženec vso pravico se zagovarjati in zato lahko govori tudi neumnosti ali pa laži. Z običajno fašistično predrznostjo je Sussich nato pričel pripovedovati, da je povsem nedolžen pri vsej zadevi, saj ga je študent izzival iz on mu je tudi primerno odgovoril. Zanikal je, da bi nazdravljal fašizmu, kot tudi, da bi se uprl policistu.

«Možno je, da sem ga nehote brcnil...» je še pripomnil Sussich.

«Obtožnica govori o telesnem nasilju» je dejal dr. Corsi.

«Da,» je odvrnil Sussich «ampak ko si živčen in razburjen, usekaš kjer se le da».

V zvezi z dogodkom v Drevoredu XX. septembra je pa povedal precej čudno zgodbo. Sprehajal naj bi se s svojim dekletom po drevoredu, ko so se mu približali trije vojaki in z «žaljivimi frazami» pričeli dvoriti njegovi punci tako, da so ji ponudili kostanj. Romantična idila, ki se je spremenila v krvav pretep. S tem v zvezi naj omenimo, da je «razžaljena» Sussicheva «punca» Ave Marchi dejala, da ne ve, kakšne so bile te «žaljive» besede. Bile so pač žaljive in konec.

Seveda so tudi ostali obtoženci nesramno lagali. Scarpa je na priliko dejal, da je po dogodku pred licejem «Dante» zbežal, ker bi ga policisti prav gotovo takoj prepoznali. Tudi ostali so si bili enaki v odgovorih.

Po «pričevanju» obtožencev so se zvrstile pred sodniki priče: napadeni študentje in policisti. Mario Moraro je jasno povedal, da mu je Sussich ukazal izročiti film, nato pa se spravil nanj s pestmi in ga do krvi pretepel. Tudi ostali študentje so potrdili to okoliščino.

Napadeni policist, podčastnik javne varnosti Giovanni Davide, je tako pričel svoje pričevanje: «Videl sem skupino 60 študentov, ki je vneto razpravljala. Med vsemi je bil najbolj razvnet Sussich. Zato sem ga povabil na komisariat, a on mi je odgovoril, da ne gre. Ko sem mu vzel iz rok šop letakov, me je pahnil stran in zbežal. O ostalih ne morem reči ničesar....»

Na vprašanje dr. Corsija, če je Sussich res nazdravljal fašizmu, je podčastnik Davide dejal, da se tega «ne spominja». Pripomnil je pa, da ga je slišal izreči «take besede» samo en policist, ki pa žal danes ni prisoten. Po zaslišanju obtožencev in prič je spregovoril javni tožilec dr. Brenci. Po njegovem, so vsa dejanja, od pretepa do osebnega nasilja in upora javnemu funkcionarju, dovolj javna. Glavni obtoženec je tu Sussich, ostali pa so ga «moralno podpirali» in ga s tem spodbujali. Potem ko je pobliže ocenil posamezne dogodke, je dejal, da bo predlagal najnižje kazni. «Tudi to dejanje», je dejal predstavnik javnega tožilstva, «naj pomeni znak velikodušnosti in prizanesljivosti.

Vzklikanje «duceju» ni apologija fašizma?

Skoraj vsi so še nekaznovani in to zaradi številnih amnestij, ki so jih bili deležni, pa tudi zaradi naše mogoče, prevelike usmiljenosti. Vsekakor imam na svoji delovni mizi še kup svežnjev, sodnih aktov, ki zadevajo nepoštena dejanja teh mladincev.» Na koncu je predlagal naslednje kazni: Za Sussicha skupno 1 leto in 2 meseca zapora zaradi pretepa in osebnega nasilja, za obtožbo apologije fašizma pa oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov, za Luina 3 mesece zapora zaradi pretepa ter za Claudia Scarpo 6 mesecev zapora zaradi osebnega nasilja. Za Gianfranca Scarpo in Gabriela Lowa je predlagal oprostitev zaradi mladoletnosti.

Za javnim tožilcem sta spregovorila branilca, odv. Bezzicheri iz Bologne ter odv. Albertini iz Benetk (branilec znanega člana «črne celice» Fredo, ki je obtožen številnih atentatov). Seveda sta se potegovala za najširše oprostitve in skušala prikazati dogodke kot sad «življenjskosti dvajsetletnikov, ki se gredo politiko».

Sodni zbor se je umaknil v posvetovalnico ob 13. uri in prišel iz nje točno ob 14.15. Predsednik dr. Corsi je prebral razsodbo, ki ni samo milejša od zahteve javnega tožilca, ampak celo v veliki meri oprostilna. Oglejmo si jo! Sussich bo zaradi osebnega nasilja in upora javnemu funkcionarju moral odsedeti 9 mesecev, Scarpa pa samo zaradi osebnega nasilja 3 mesece (v resnici bo odsedel samo še nekaj dni, ker je v zaporu že od januarja). Vsi ostali so bili tako ali drugače oproščeni: Sussich obtožbe pretepa, ker dejanje ni kaznivo, obtožbe apologije fašizma pa zaradi pomanjkanja dokazov; Luin obtožbe osebnega nasilja zaradi pomanjkanja dokazov, obtožbe pretepa pa, ker dejanje ni kaznivo. Gianfranca Scarpo so oprostili obtožbe pretepa, ker dejanje ni kaznivo. Lowu pa so odpustili zaradi mladoletnosti. Vrh tega so sodniki sklenili takoj izpustiti iz zapora Gianfranca Scarpo in Luina z običajno formulo «če nista priprta in drugih razlogov».

Od 11. do 14. maja

Izlet v Mauthausen

Združenje bivših političnih deportirancev (ANED), ki ima svoj sedež v Ul. Crispi 3 (te. 730-306) organizira od 11. do 14. maja avtobusni izlet v Avstrijo in ogled koncentracijskega taborišča Mauthausen.

Odhod bo 11. maja ob 6.30 s Trga Garibaldi, ob 7. iz Tržiča, ob 7.30 iz Gorice, ob 8. iz Vidma. Izletniki se bodo peljali po Kanalski dolini in se bodo ustavili za kosilo v Judenburgu, okrog 18.30 pa bodo prispeli v Linz, kjer bodo prenočevali.

Naslednji dan si bodo ogledali Linz in koncentracijsko taborišče Mauthausen. V soboto, 13. maja, se bodo odpeljali v Salzburg, kjer si bodo ogledali zanimivosti okolice in mesta ter prenočevali. V nedeljo, 14. maja, se bodo spet vrnili v Mauthausen, kjer se bodo udeležili mednarodne svečanosti ob obletnici osvoboditve taborišča, nato pa se bodo skozi Steyz, Leoben in Beljak vrnili domov.

Stroški za potovanje, prenočevanje, zajtrk, kosilo in večerjo znašajo 40.000 lir. Ob vpisu je treba plačati na račun 15 000 lir.

Kdor se hoče udeležiti izleta, naj pohiti. Vpisovanje sprejemajo na sedežu v Ul. Crispi 3 do 15. aprila.

Prof. Diego De Castro v krožku za kulturo

Tržaški krožek za kulturo in umetnost bo priredil v petek, 7. aprila predavanje prof. Diega De Castra o temi: «De Gasperi in Trst: spomin na znane in neznane stvari».

Predavanje bo v glavni dvorani krožka v Ul. San Carlo 2 z začetkom ob 18.45.

14. aprila ob 14. uri se odpre za občinstvo 50. MILANSKI SEJEM ki se bo končal 25. aprila ob 19. uri

18. in 21. april sta rezervirana za poslovne ljudi, ki so jih razstavljalci izrecno povabili. V teh dneh ne bo dovoljen vstop ostalim obiskovalcem

RAZPRAVA O 2. RAZVOJNEM NAČRTU

Enotna gledišča glede načrtov o razvoju kmetijstva v deželi

Deželno združenje trgovinskih zbornic soglaša s sklepi ERSA - Upoštevati smernice Evropske gospodarske skupnosti - Okrepiti zlasti «družinska» posestva

Pred kratkim je deželno združenje trgovinskih zbornic izdelalo na skupnem sestanku načrtna izboljšanja in opombe za drugi načrt petletnega ekonomskega razvoja za obdobje 1971-75.

Na zasedanju so obravnali poleg drugega tudi razvoj kmetijstva v naši deželi. Tu so prišli do zaključka, da je usklajanje vsega našega poljedelstva s politiko poljedelstva, ki jo izvaja EGS, nujno potrebno in važno. Praktično so bila mnenja, ki so jih predstavniki združenja trgovinskih zbornic izrazili o tem problemu, ista in so se povsem strinjala s programatičnim načrtom, ki ga je izdelala deželna ustanova ERSA. Združenje trgovinskih zbornic je smatralo vse ideje, ki jih je ERSA že načrtno izdelala za dobre. Predstavniki združenja so se tudi zavzeli, da bodo posredovali pri odgovornih forumih za programacijo, da se bodo vse te načrtne ideje za petletni ekonomski razvoj na poljedeljskem področju izvedle do konca.

Združenje trgovinskih zbornic smatra namreč, da je treba najprej posvetiti veliko pozornost temu, da se ustvarijo manjše, skoraj družinske poljedelske enote, da je treba pripraviti inštitucije, ki bi skrbele za tehnični razvoj kadrov in ki bi seznanjale vse delavce, ki se bavijo s poljedeljstvom, z najnovejšimi tehnikami na njihovem področju. Še posebno veliko pozornost je treba posvetiti zadrugam in pravilnemu ovrednotenju in razprodaji kmečkih izdelkov. Seveda je treba zadrugam in drugim poljedelcem zagotoviti nekatere ugodnosti kot so to razne podpore, pomoč pri namakanju, nizke obresti pri posojilih, vzpodbude za dolgoročne najemnine in raznovrstne ugodnosti za starejše poljedelce, ki prenehajo z delom.

Še posebno pa je potrebno razdeliti poljedeljsko področje na razna conska območja kot predvideva tudi sama deželna ustanova ERSA. Na ta način bo mogoče boljše ugotavljati potrebe posameznih predelov ter po teh potrebah primerno ukrepati.

Protifašistična manifestacija

Protifašistični odbor tržiške ladjedelnice je prevzel pobudo, da bo v kratkem organiziral veliko antifašistično manifestacijo, na kateri naj bi sodelovale vse napredne ustanove in organizacije. To naj bi bila reakcija za desničarske provokacije, da katerih je prišlo pred kratkim v tržiški ladjedelnici ob splavitvi petrolejske ladje «Igara». Za jutri, 7. aprila, je enotni protifašistični odbor sklical na sedežu ANPI v Tržiču sestanek, na katerega je povabil poleg predsednika pokrajinske uprave še župane okoliških občin ter predstavnike vseh antifašističnih in naprednih strank in ustanov.

Čez mejo le z mednarodno izkaznico

Z današnjim dnem bo moč iti čez italijansko - jugoslovansko mejo le z mednarodnim potrdilom o cepljenju proti črnim kozam. Tovrstni sporazum so sklenili italijanski in jugoslovanski zdravstveni zastopniki na torkovem sestanku v Novi Gorici. Ker so se v zvezi s tem včeraj v Gorici razširile najrazličnejše vesti in tolmačenja smo vprašali občinskega zdravnika dr. Gregoriga, kaj je na stvari, posebno še, ker so na meji nekaterim ljudem službujoči policisti pravili, da bo z današnjim dnem možen prehod le z rumeno knjižico.

Dr. Gregorig nam je dejal, da rumenih knjižic sploh ni na razpolago. Majhno zalogo, ki so jo imeli na občini, je pošla že prvi dan cepljenja. Občina si je pomagala tako, da je fotokopirala omenjeno rumeno knjižico in nato to fotokopijo mednarodnega dokumenta izročila vsakomur, ki jo je zahteval, in seveda plačal ustreznih 1000 lir. Na jugoslovanski strani pa so prejšnji teden cepljenim dajali le v slovenščini napisano potrdilo o cepljenju, ki so veljala za prost prehod do včerajšnjega dne. Baje so tudi v Novi Gorici pričeli včeraj deliti fotokopije mednarodnega dokumenta, s katerim bodo lahko jugoslovanski državljani šli čez mejo.

Tudi včeraj se je v Gorici cepljenje nadaljevalo. Cepili so približno 1300 ljudi. Po mednarodni dokument prihajajo na goriško županstvo tudi ljudje, ki so se cepili v manjših občinah.

Dodatni seznam družinskega davka

Kot smo že poročali je bil prejšnje dni na vpogled pri občinskih uradih v Gorici seznam sprememb družinskega davka. Iz seznama smo izpisali vse tiste, ki imajo več kot tri milijone obdavčljive vsote, v oklepaju je pa davek, ki ga bo dotični moral plačati.

Alberto Batti, 4 milijone (133 tisoč); profesor Rado Bednarik, 3 milijone (246 tisoč); uradnik Alfiero Blasizza, 4 milijone (152 tisoč); uradnik Severino Borghi, 3 milijone (69 tisoč); zdravnik primarij Renato Cazzola, 11 milijonov 500 tisoč (898 tisoč); Ferdinando Eremondi, 3 milijone (97 tisoč); Carlo Lussini, 3 milijone 900 tisoč (83 tisoč); zdravnik Carlo Maresi, 4 milijone (140 tisoč); poslovodja Michele Martina, 4 milijone 500 tisoč (151 tisoč); kirurg Vincenzo De Michelini, 4 milijone (140 tisoč); zdravnik Alvise Peresson, 10 milijonov 500 tisoč (1 milijon 520 tisoč); zdravnik Zoilo Princis, 3 milijone (92 tisoč); industrialec Mario Tacchino, 12 milijonov (1 milijon 517 tisoč); uradnik Ladislao Toros, 3 milijone (106 tisoč); Giovanni Torre, 5 milijonov (166 tisoč).

Seznam vseh teh plačevalcev družinskega davka bi moral biti priključen seznamu, ki smo ga svoj čas že objavili v našem dnevniku. Ker pa je bil zaradi sprememb pri obdavčljivi vsoti na vpogled šele pred nekaj dnevi, ga mi objavljamo šele danes.

PREDVOLILNI SHODI

Na Goriškem bodo govorili Pajetta, Lombardi, Piccoli

V glavnem se bodo stranke posluževale domačih govornikov — Jutri v Gorici zborovanje slovenskih komunistov
Izbira predsednikov volišč

Volitve se bližajo z vso naglico. V teku je rešitev raznih formalnosti. Jutri morajo kandidati za senat vložiti na tržaškem sodišču izjave o povezavi med posameznimi kandidati v območju senatnega okrožja, ki zajema vso našo deželo.

Jutri bodo na goriškem sodišču izbirali predsednike volišč. V naši pokrajini je skoro dvesto volišč (v sami Gorici jih je 62). Predsednike izbirajo običajno med državljani, ki imajo fakultetno ali pa srednješolsko izobrazbo. Tako imenovani predsedniki bodo nato izbrali tajnike volišč, občine pa bodo med listami volivcev, ki jih bodo predstavile politične stranke izbrale za vsako volišče pet skrutinatorjev.

Medtem ko je v videmski pokrajini predvolilna kampanja bolj živahna je bilo doslej na Goriškem malo političnih shodov. Komunisti bodo verjetno imeli v Gorici konec meseca vsedržavnega prvaka Giuliana Pajetto, v glavnem pa bodo na shodih govorili deželni voditelji. Socialisti bodo imeli verjetno že prihodnji teden vsedržavnega podtajnika Mosco, ki bo govoril v Gorici in verjetno tudi v Tržiču. Tu bo za PSI, datum še ni določen, verjetno govoril poslanec Lombardi.

V Tržiču pripravljajo tamkajšnji demokristjani volilni shod ministra Piccolija. Socialdemokrati pa bodo imeli, prav tako v Tržiču, shod svojega osrednjega tajnika Tanassija. V glavnem se bodo stranke posluževale domačih, deželnih govornikov.

Na goriškem županstvu je bil včeraj sestanek predstavnikov strank in drugih organizacij, ki so zaprosile za mesta na oglasnih volilnih deskah.

V Prosvetni dvorani na Verdijevem korzu bodo imeli jutri zvečer komunisti shod slovenskih volivcev. Govorili bodo doberdobski župan Andrej Jarc, ki kandidira kot neodvisen na listi KPI, poslanec Albin Škerk, deželni svetovalec Dušan Lovriha in kandidat za parlament Lorenzo Menichino. Predsedoval bo Jože Jarc.

Brzojavka prefekta goriškemu županu

Novi goriški prefekt dr. Vincenzo Molinari je poslal županu De Simoneju brzojavko, s katero izraža svoje veliko zadovoljstvo, da so mu funkcijo prefekta dodelili prav v Gorici. Prefekt je v brzojavki izrazil tudi željo, da bi bili medsebojni odnosi vedno dobri in predvsem v korist goriškemu prebivalstvu.

OB ŠTEVILNI UDELEŽBI DOMAČINOV

V Štandrežu so dostojno proslavili tradicionalni domači praznik sv. Vanca

Kmetje so ob tej priliki prinesli na mizo izdelke dveh domačih praščarjev - Veliko uspeha je imel domači ljudski pesnik Emil Cingerli

Številni domačini so se v torek zvečer zbrali v Turrijevi gostilni v Štandrežu, da bi proslavili domači praznik sv. Vanca. Ta dan so Štandrežci praznovali že od nekdaj, v zadnjih časih se je ta lepa navada pozabila. Pred tremi leti pa so nekateri domačini sklenili, da se spet prično zbirati na ta dan. Po starih običajih pomeni to srečanje domačinov - kmetov na dan po dveh velikonočnih praznikih, da bi z mize pospravili dobrote, ki so ostale po dveh prazničnih dneh.

V sedanjem času se je tudi ta vzrok praznovanja nekoliko spremenil. Na torkov večer sta vabila domačina, ki se ukvarjata tudi s praščarstvom, ter sta imela tudi namen, da bi prikazala razne vrste dobrot, ki jih sama pripravljata na domovih raznih štandreških kmetov. Alojz Paškulin in Savo Hoban, oba v vaškem življenju tudi podpredsednika (prvi dela v prosvetnem društvu «Oton Župančič», drugi pa v Kmečkem društvu), sta povabila domačine, da prinesejo s seboj salame, ki sta jih sama pripravila. Na mizah je bilo tako razporejenih več kot deset vrst salam in njih lastniki so se seveda hvalili z dobro ohranjeno salamo, z dobro kletjo itd. Pri pokušnji je bilo zares težko ugotoviti katera salama je najboljša.

V veliki dvorani Turrijeve gostilne so se ljudje, v glavnem člani društva «Oton Župančič» in Kmečkega društva, zbrali ter veselo prepevali v noč. Danilo Nanut, predsednik «Otona Župančiča», je v pozdravnih besedah omenil da je treba varovati stara izročila, pozdravil je vse prisotne, med katerimi so bili tudi nekateri izvoljeni zastopniki in predstavniki drugih društev, ter dejal, da bi bilo treba v bodoče take praznike še bolj ceniti. Zaradi tega naj bi v bodoče organizacijo prevzela domača društva.

V imenu Kmečkega društva je prisotne pozdravil predsednik istega Vladimir Zavadlav. Nato se je k besedi oglasil domači ljudski pesnik Emil Cingerli. Tudi ob tej priliki je spesnil pesem o tem domačem prazniku. V njej govori o nekdanjih in sedanjih običajih v domači vasi in v svetu nasploh.

Sledila je že omenjena pokušnja domače salame, kmetje so z doma prinesli tudi vino, mladi pevci društva «Oton Župančič» pa so zapeli vrsto narodnih pesmi. Seveda so se jim pridružili tudi ostali, ki ne sodelujejo aktivno v tem pevskem zboru, zelo radi pa zapojejo kako slovensko narodno.

Zlate kolajne občinskim upokojencem

Podžupan Ferruccio Fantini je ob prisotnosti tajnika dr. Palina podelil zlato značko trem uslužbencem goriške občine, ki prostovoljno zapuščajo dolgoletno službo. V imenu občinske uprave se je Fantini zahvalil vsem trem, ki so svojo službo opravljali marljivo skozi vsa leta. Nagrajenci so zdravnik Adriano Bevilacqua in uradnica Sonia Silli, ki zapušča delo po 32 letih ter Maria Louvier, ki zapušča delo po 29 letih.

Pri Vižovljah

Zaradi okvare na krmilu, kot je sam izjavil, je včeraj ob 11. uri zjutraj zavozil s ceste pri Vižovljah 31-letni Guerrino Trevisan. Šofer je vozil svoj fiat 1500 po državni cesti 202, ko ga je nenadoma zaneslo na desno. Podrl je obcestno ograjo ter se izven ceste ustavil. Šoferja so takoj odpeljali v tržiško bolnišnico, kjer so ga zaradi zloma reber ter notranjih poškodb pridržali na zdravljenju za 30 dni. Poleg njega je sedela tudi njegova 22-letna žena Marija Azman in 3-letna Saša Noliman, ki si nista storili nič hudega. Zapisnik o nesreči je opravila tržiška policija, ki je ugotovila tudi precejšnjo škodo na avtomobilu.

Pokrajinska uprava je podaljšala lov na vodne ptiče do 9. aprila 1972. Uprava je to storila zaradi zapoznele selitve vodnih ptic in na prošnjo lovcev. Do druge nedelje v aprilu je torej dovoljen lov na vse vodne ptice, razen race, kljunača in vodne kokoške.

Kino

Gorica

VERDI ob 17.15—22.00: «Bello, onesto, emigrato Australia, sposerebbe compaesana illibata», A. Sordi in C. Cardinale; barvni film.
CORSO ob 17.15—22.00: «Questa specie d'amore», U. Tognazzi in J. Seberg; barvni film.
MODERNISSIMO ob 16.45—22.00: «La vestale di satana», A. Sejrig in A. Rau; barvni film, mladini pod 18. letom prepovedan.
CENTRALE ob 17.00—21.30: «Riccardo cuor di leone, R. Harrison in V. Mayo; barvni film.
VITTORIA ob 17.15—21.30: «Una donna tutta nuda», I. Fürstenberg in G. Blaine; barvni film, mladini pod 14. letom prepovedan.

Tržič

AZZURRO ob 17.30: «La ragazza di fronte». B. Grin in J. Barboth. Barvni film.
EXCELSIOR ob 16.00: «Amico stammi lontano almeno un palmo». G. Gemma. Barvni film.
PRINCIPE ob 17.30: «Cinque pezzi facili». J. Nicholson. Barvni film.

Nova Gorica

SOČA (Nova Gorica): «Vse za kariero», angleški barvni film – ob 18. in 20.
SVOBODA (Šempeter): «Obriši solze tata», francoski film — ob 18. in 20.
PRVAČINA: «Panika v parku mamil», ameriški barvni — ob 20.
RENČE: «Profesionalci», ameriški barvni film — ob 20.
DESKLE: «Jaz ljubimec», danski barvni film — ob 19.30.
KANAL: Danes zaprto.
ŠEMPAS: Danes zaprto.

Dežurna lekarna v Gorici
Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna S. Giusto, Korzo Italija 244, tel. 35-38.

Dežurna lekarna v Tržiču
Danes je dežurna lekarna v Tržiču «Al Redentore», dr. De Nordis, Ul. Roselli 23, tel. 72-340.

Darovi in prispevki

Za Dijaški dom, v počastitev spomina Ruggera Bressana iz Ločnika, daruje družina Munich iz Podgore 10.000 lir.

Za krvno banko iz Gorice, v spomin bratranca Livija Alesanija, daruje Silvio in Edmondo Alesani 10.000 lir.

V isti namen in v počastitev prijetelja Livija Alesanija, darujeta družini Orlando in Vinci 10.000 lir.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo «Briški grič» bo predvajalo jutri zvečer ob 20.30 v društvenih prostorih na Valerišču drugi del mladinskega filma «Bratovščina sinjega galeba».

Prosvetno društvo «Skala» bo predvajalo prvi del mladinskega filma «Bratovščina sinjega galeba» v soboto zvečer ob 20. uri v društvenih prostorih v Gabrjah.

Razna obvestila

V komorni dvorani v Novi Gorici bo danes zvečer ob 20. uri razprava o repertoarju in drugih problemih gledališča. Pred debato bo na programu kratka produkcija gojencev glasbene šole iz Šempetra ter recital Kosovelovih pesmi.

Razstave

V kulturnem krožku «Stella Matutina», Ul. Nizza 36, bo od 8. do 25. aprila razstavljal slikar Fulvio Monai.

Kdaj bo dograjen most pri Štivanu?

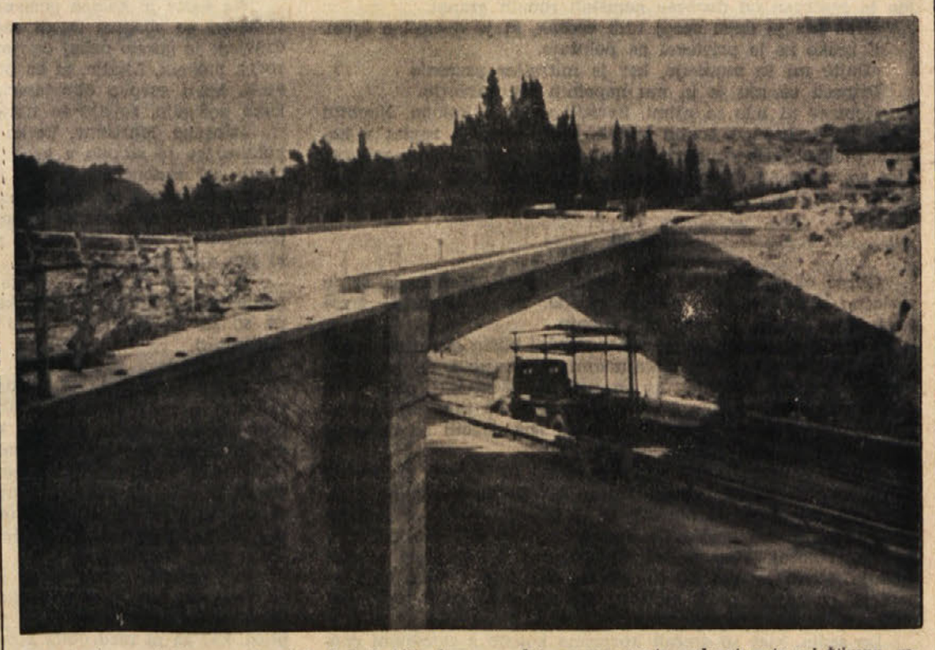

Kot smo že poročali, se po skoraj dveh letih bliža koncu gradnja novega mostu nad avtocesto pri Štivanu, zaradi česar je še vedno preusmerjen promet na cesti Štivan — Gorica. Domačini in avtomobilisti, ki se večkrat vozijo po tej cesti, pričakujejo, da bo most čimprej dograjen ter izročen svojemu namenu

PLAČUJEJO JIH ZAVAROVALNE USTANOVE

Dnevna bolniška oskrba znaša v Gorici 15.000 lir

Kaj sodita o njej član deželnega nadzornega odbora Marini in predsednik upravnega sveta bolnišnice odvetnik Sanzin

Uprave številnih bolnišnic v goriški pokrajini so na podlagi proračunov določile višino letošnje dnevne bolniške oskrbe. V civilni bolnišnici v Gorici, naj bi znašala 16.300 lir, v Tržiču prav toliko v Gradežu 15.550, v Krminu pa 16.000 lir. O tarifah bo razpravljala deželna ustanova za nadzorstvo nad krajevnimi ustanovami ter določila dokončno vsoto, ki je po navadi nekoliko znižana.

V ilustracijo, naj navedemo gibanje dnevne oskrbe zadnjih štirih let v goriški civilni bolnišnici, kakršno je odobril deželni nadzorni organ. Leta 1968 je znašala 5.900 lir, 1969. leta 6.750, 1970. leta 11.250, 1971. leta pa 14.500. To so osnovne tarife, medtem ko se tarife za prvi ali drugi razred določajo na podlagi, lahko bi ga imenovali, zakona ponudbe in povpraševanja. Tarife izgledajo na prvi pogled precej visoke in je v njih všteta samo hrana in stanovanje. Ker pa so vsi bolniki zavarovani pri tej ali oni zavarovalni ustanovi, ki zanje plačuje bolniško oskrbo, če pa niso nikjer zavarovani, plačuje po navadi občina, potem sicer visoka tarifa ne vzbuja tolikšnega strahu.

Vincenzo Marini, član deželnega nadzornega odbora, ki nam je postregel s temi podatki, je dejal, da bi z znižano tarifo prihranili samo na hrani, kar je nesprejemljivo. Pristavil je še to, da imamo po naših bolnišnicah po 0,8 osebja za enega bolnika, kar zagotavlja dokaj ugodno razmerje, ki boljšega skoraj ni mogoče zahtevati.

Predsednik upravnega sveta civilne bolnišnice odv. Peter Sanzin, ki smo ga vprašali za razloge, zakaj tako visoke tarife, pa nam je dejal, da nanje vplivajo delovne pogodbe, dražitev farmacevtskega materiala in aparatur, kakor tudi velike obresti za huda finančna bremena. Samo goriška civilna bolnišnica ima za dve milijardi lir kreditov.

«Vse to je posledica arhaične strukture zdravniške službe — je dejal odv. Sanzin — ki jo bomo morali premostiti z zdravstveno reformo.»

KAJ JE NOVEGA V POROČILU DEŽELNEGA GLAVARJA DR. SIME?

Avstrijska vlada obravnava vprašanja koroških Slovencev

Glede topografskih napisov naj bi se ravnali na osnovi podatkov ljudskega štetja iz leta 1961 (ki ga koroški Slovenci ne priznavajo za ugotavljanje manjšine)

Avstrijski zvezni kancler dr. Kreisky je včeraj sprejel predstavnike osrednjih organizacij koroških Slovencev, t. j. predstavnike Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in Narodnega sveta koroških Slovencev. Z njimi je razpravljal o vprašanjih, ki se tičejo problemov slovenske narodne skupnosti na Koroškem v luči poročila, ki ga je na seji koroške deželne vlade v prejšnjih dneh podal deželni glavar za Koroško dr. Sima.

O tem, kaj je dr. Kreisky dejal predstavnikom koroških Slovencev, [illegible] bomo še imeli priložnost poročati, na tem mestu pa iz pisanja obeh slovenskih koroških tednikov, «Slovenskega vestnika» in «Našega tednika» povzemamo v glavnih točkah, kaj je povedal dr. Sima o aktualnih problemih Slovencev na Koroškem in kako jih misli vlada reševati. (Pri tem naj omenimo, da sta koroška tednika Simovo poročilo o tem povzela po pisanju avstrijskega tiska).

Dr. Sima naj bi v uvodu — tako poroča «Slovenski vestnik» opozoril na obširno vlogo, ki sta jo obe manjšinski organizaciji na Koroškem poslali 20. aprila 1971 zveznemu kanclerju in članom zvezne vlade in ki vsebuje katalog različno važnih zahtev. Po obsežnih uvodnih preučevanjih je potem prišlo do ponovnih razgovorov med uradniki urada zveznega kanclerja in prizadetih ministrov na eni ter uradnikov deželne vlade na drugi strani.

Potem je deželni glavar 12. januarja 1972 posredoval zveznemu kanclerju in zunanjemu ministru kot pobudo za nadaljnje obravnavanje nujnih manjšinskih problemov diskusijski predlog o vprašanjih topografskih napisov, imenovanja vodij dvojezičnih šol in pripustitve slovenščine kot dodatnega uradnega jezika v upravi.

Ta diskusijska podlaga je bila potem predmet nadaljnjega razgovora dne 9. marca 1972 med deželnim glavarjem, zveznim kanclerjem, ministrom dr. Sinowatzem in poslanikom dr. Wodakom kot zastopnikom zadržanega zunanjega ministra. Na tem razgovoru je bil omenjeni diskusijski predlog nadrobno obravnavan.

O življenju in delu slovenske narodne skupnosti na Koroškem smo premalo poučeni in vendar doživljajo naši bratje na Koroškem podobno usodo in se na podoben način borijo za svoje narodne pravice, kot mi v Italiji. Zato smo se odločili, da bomo poslej bolj sistematično spremljali dogajanja na Koroškem in za sedaj posvetili vsakih 14 dni po eno stran izključno življenju naše narodne manjšine v Avstriji. Kasneje, ko si bomo zagotovili zadostno število sodelavcev, bomo štirinajstdnevno stran eventualno spremenili v tedensko. Kot doslej pa bomo seveda tudi v bodoče najvažnejše dnevne vesti sproti objavljali na ustreznih straneh našega lista.

UGOTAVLJANJE MANJŠINE

Glede topografskih napisov ta predlog skuša na podlagi ljudskega štetja 1961 ugotoviti območja z mešanim prebivalstvom. Spričo dejstva, da ni strnjenega manjšinskega področja in da se krajevno kažejo močne razlike, so bila ugotovljena tista naselja, v katerih je najmanj 20 odstotkov prebivalstva navedlo kot občevalni jezik slovenščino ali pa kakšno jezikovno kombinacijo s slovenščino. Na ta način je bilo ugotovljenih 205 naselij iz 36 občin.

Zvezni kancler je ugotovil, da priznava predlog, ki temelji na naseljih, kot uporabno in realistično podlago za zadovoljivo rešitev, pri čemer je tudi odstotek 20 odst. vsekakor treba smatrati za primernega. Nadalje je bil zvezni kancler mnenja, da mora biti vprašanje topografskih napisov urejeno na zvezni ravni.

RAVNATELJI NA DVOJEZIČNIH ŠOLAH

Diskusijski predlog se je nadalje bavil z vprašanjem zasedbe ravnateljskih mest na dvojezičnih šolah. Po sedanji ureditvi morajo biti vodje takih šol usposobljeni tudi za pouk v slovenskem učnem jeziku. Ta ureditev je pogosto nezadovoljiva, in sicer zaradi tega, ker na številnih šolah, ki pridejo v poštev za manjšino, zaradi pomanjkanja prijav k dvojezičnemu pouku že več let ni več slovenskega pouka. Deželni glavar je poudaril, naj bi za rešitev tega problema novelizirali ustrezni zakon. Vendar pa sta bila zvezni kancler in minister za pouk dr. Sinowatz mnenja, da novelizacija tega zakona v smislu uradnega predloga v danih okoliščinah trenutno ni sprejemljiva in je to vprašanje zato treba začasno odložiti.

SLOVENŠČINA KOT DODATNI URADNI JEZIK

Glede pripustitve slovenščine kot dodatnega uradnega jezika v upravi je diskusijski predlog predvideval, da mora sedanjo ureditev, (ki je urejena z odlokom deželnega glavarja, op. ured.) zamenjati normativna ureditev. Čeprav je nesporno, da sedaj veljavna ureditev v polni meri izpolnjuje praktične potrebe, morda le ne gre zanikati, da je v ureditvi z odlokom mogoče videti le provizorij. Pri razgovorih med zveznim kanclerjem dr. Kreiskym in deželnim glavarjem Simo je bilo zastopano sporazumno mnenje, da bi tozadevno lahko prišlo do zvezne ureditve potom odredbe.

Pri razgovoru je bilo nadalje obravnavano vprašanje slovenščine kot dodatnega uradnega jezika na sodišču v zvezi z morebitno reformo organizacije sodišč, končno pa tudi še vprašanje, ali bi zaradi reforme občinske strukture lahko nastali problemi za manjšino. V obeh vprašanjih je bilo poudarjeno, da morajo in morejo biti sprejeti ukrepi, ki bodo zagotovili, da ne bodo okrnjene obstoječe pravice manjšine.

Razumljivo je, da so nekatere namere zvezne vlade, ki pronicajo iz Simovega poročila, naletele pri koroških Slovencih in njihovih narodno - političnih organizacijah na odpor. Ta odpor se zlasti nanaša na poskus, da bi za osnovno reševanje vprašanja dvojezičnih topografskih napisov, jemali podatke ljudskega štetja iz leta 1961. Obe organizaciji sta že takrat izjavili, da tega štetja ne priznavata za kakršnokoli ugotavljanje manjšine, ker je potekalo v pogojih hudega pritiska na slovensko prebivalstvo in v pogojih nespoštovanja mirovne pogodbe in sprejetih obvez.

Kako je bilo v resnici z ljudskim štetjem v letu 1961 pa naj govore nekatera dejstva, ki jih je v svoji zadnji številki navedel «Naš tednik». NSKS je takrat zahteval, naj bi za pravilnejše izvajanje popisa vključili med popisne komisarje tudi pripadnike slovenske narodne skupnosti na Koroškem, neglede na to, da tega štetja že v naprej ne priznava. V odgovor na to zahtevo je takratni koroški deželni glavar dr. Wedenig odgovoril, da ni po zakonu predvidena nobena štetna komisija in da zaradi tega tudi ni mogoče nastaviti nobenega števnega komisarja iz vrst slovenske manjšine.

Kako pa je potem v resnici bilo. Naš tednik piše (povzema po lastnih zapisih iz leta 1961):

«V večini občin so bili števni komisarji občinski tajniki, učitelji, orožniki, cariniki in drugi javni uslužbenci. Zanimivo je bilo to, da so bili tisti maloštevilni učitelji, ki se držijo zakona in poučujejo slovenščino, kljub temu, da jih nobena oblast ne nadzoruje, pač pa imajo zaradi tega težave na vseh koncih in krajih, po nekem skrivnostnem načrtu, ki menda izhaja iz neke centrale, bili izločeni kot števni komisarji. Isto se je dogodilo tudi nekaterim drugim v poštev prihajajočim in že predlaganim osebam.»

TUDI BIVŠI SS MED KOMISARJI

Med številnimi komisarji — nadaljuje «Naš tednik - kronika» — je bilo več bivših esesovcev in drugih nekdanjih rjavosrajčnikov, ki

(Nadaljevanje na 6. strani)

Pomlad na Koroškem. Posnetek iz okolice Sel (Foto M. Magajna)

V nedeljo, 16. aprila, ob 14.30 se bodo v celovškem Domu glasbe spomnili tistih žalostnih dni izpred 30 let, ko se je na Koroškem začelo zločinsko nacistično izseljevanje koroških Slovencev. Ob tej obletnici bosta Narodni svet koroških Slovencev ter Zveza slovenskih organizacij na Koroškem ob sodelovanju Krščanske kulturne zveze ter Slovenske prosvetne zveze priredila svečanost.

Mednarodni mladinski simpozij o manjšinah

V Dobrli vasi na Koroškem je bil v dneh od ponedeljka, 27. marca, pa do četrtka, 30. marca, mednarodni simpozij, ki ga je sklicala mladinska sekcija Federalistične unije evropskih manjšin. Simpozija se je udeležilo kakih štirideset predstavnikov raznih manjšinskih skupnosti iz vseh krajev zahodne Evrope. Poleg domačinov torej predstavnikov koroških Slovencev ter predstavnikov gradiščanskih Hrvatov so bili navzoči predstavniki Dancev iz Zahodne Nemčije in Nemci iz Danske, predstavniki Nemcev iz Belgije, Flamci ter Bretonci, predstavniki Ircev iz Severne Irske itd. O položaju Slovencev v Italiji je spregovoril nabrežinski župan dr. Drago Legiša.

Nad Št. Jakobom v Rožu pogorela stara cerkev

Pred desetimi dnevi, 25. marca, je nad Št. Jakobom v Rožu na Koroškem pogorela cerkev. Kakor poroča «Slovenski vestnik» iz Celovca, se je na južnem pobočju griča, na katerem je bila cerkev, iz neznanih vzrokov vnela suha trava. Požar se je naglo širil zaradi močnega vetra. Vtem ko so gasilci ob vznožju griča reševali dve domačiji, so iskre, ki jih je nosil veter, padale na leseno cerkveno streho in jo zažgale. Nastal je požar, ki mu požarna služba iz bližnje in daljne okolice ni bila kos. Gasilci so se pri gašenju požarov požrtvovalno trudili, zajeziti ogenj in posrečilo se jim je preprečiti večjo nesrečo. Žal pa cerkve niso mogli rešiti.

Cerkev Sv. Jakoba izhaja že iz 12. stoletja. Zgrajena je bila v gotskem slogu. Ko so 1489 cerkev prezidavali, so ji postavili tudi nov oltar, ki je pri tem požaru vendarle ostal nepoškodovan, vtem ko so ostali leseni predmeti zgoreli. Oltar prištevajo med najlepše oltarje iz zgodnje baročne dobe, kar jih je na področju krške škofije. Cerkveni stolp ni vzdržal in štirje zvonovi so zgrmeli v globino, na zidani stolp nad glavnim oltarjem.

Cerkev Sv. Jakoba so pred manj kot 20 leti nameravali prekriti in lesene skodle zamenjati z opeko, toda deželni konservator tega ni dovolil.

PROSVETNO ŽIVLJENJE

«Izključno interesi narodne obrambe in slovenskega jezika na Koroškem!»

Predavanja, nastopi dramskih in folklornih skupin - Gostovanja iz matične Slovenije

Prejšnjo nedeljo smo objavili poročilo našega sodelavca o občnem zboru Slovenske prosvetne zveze v Celovcu, iz katerega smo lahko razbrali, da je tudi na Koroškem prosveta steber narodnega življenja in da vodi Korošce pri tem načelo, da jih pri prosvetnem delu vodijo «izključno interesi narodne obrambe, interesi našega slovenskega jezika na Koroškem». Prav zato tudi SPZ sodeluje z ustrezno katoliško organizacijo «Krščansko kulturno zvezo» in se zavzema za «združitev vseh pozitivnih sil, ki koristijo obrambi in ohranitvi slovenske besede in s tem slovenske kulture na Koroškem», kot je v svojem poročilu dejal predsednik SPZ Hanzi Weiss.

V naslednjem naj omenimo nekaj važnejših kulturno - prosvetnih dogodkov na Koroškem v zadnjem času:

Popoldan slovenske knjige v Pliberku

Ob prihodu potujoče knjižnice SPZ je 12. marca društvo «Edinost» v Pliberku priredilo «popoldan slovenske knjige». Na povabilo društva je predaval znani mladinski pisatelj prof. Leopold Suhodolčan iz Prevalj na Koroškem. Prireditve se je udeležil tudi podpredsednik SPZ, šolski ravnatelj in župan Herman Velik iz Sel. Društvena knjižnica izposoja knjige v prostorih kmečke gospodarske zadruge v Pliberku.

Amaterska gostovanja v Bilčovsu in Št. Janžu

12. marca so v Miklavževi dvorani v Bilčovsu gostovali amaterski igralci iz Št. Janža v Rožu z veseloigro «Poslednji mož». Nedeljo prej so z istim delom nastopili tudi pred domačim občinstvom v dvorani «Pri Tišlarju». Dvorana je bila za to priložnost nabito polna zadovoljnega občinstva.

Igralci prosvetnega društva «Bilka» iz Bilčovsa pa so kolegom iz Št. Janža vrnili obisk z žaloigro «Lepa Vida». V «Tišlarjevi» dvorani se je spet zbralo veliko ljubiteljev slovenske besede in pesmi, saj je nastopil tudi pomlajeni pevski zbor pod vodstvom pevovodje Valentina Kapusa. Ob tej priložnosti je bila izražena želja, da bi se prosvetno sodelovanje med Št. Janžem in Bilčovsom še bolj razvilo in okrepilo.

V Bilčovsu pa so imeli v preteklih dneh tudi zanimivo planinsko predavanje pod okriljem Slovenskega planinskega društva v Celovcu. Predaval je Peter Sagmeister iz Borovelj, vodja plezalne šole v Košuti, ki je s pomočjo barvnih diapozitivov govoril «o gorah pod Križem juga».

Gostovanje v Železni Kapli

V Železni Kapli imajo zelo razgibano življenje, saj skoraj ni nedelje, da ne bi v tem kraju imeli kakšno kulturno prireditev. Sredi prejšnjega meseca so si lahko ogledali nov slovenski celovečerni film «Na Klancu», prejšnjo nedeljo pa so imeli v gosteh igralce prosvetnega društva z Jezerskega, ki so nastopili z igro Agathe Christie» «Mišolovka». Gostovanje je bilo v okviru medobčinske kulturne izmenjave med občinama Železna Kapla - Bela in Kranj ter meddruštvenega sodelovanja med SPD «Zarja» in PD «Jezersko». Gostom je izrekel dobrodošlico predsednik «Zarje» Peter Kuhar. Naslednji dan je folklorna skupina SPD «Zarja» vrnila obisk v prosvetnem domu na Jezerskem.

V Železni Kapli so se mudili na obisku tudi mladinci tovarne «Elan» iz Lesc ter se pogovarjali z domačimi prosvetarji o medsebojnih kulturnih izmenjavah.

Občni zbor PD «Trta» v Žitari vasi

V začetku marca je prosvetno društvo «Trta» iz Žitare vasi imelo svoj letni občni zbor, ki je izzvenel v splošno željo in zavzetost, da naj bi se prosvetna dejavnost obnovila in zaživela. V ta namen so vključili v odbor po večini mlade ljudi, za predsednika društva pa je bil izvoljen Andrej Ogriz.

Na samem občnem zboru je nastopil domači pevski zbor, kar je dokaz, da v Žitari vasi resno mislijo na poživitev dela. Sicer pa je bila volja do dela izražena tudi v izredno lepem številu udeležencev občnega zbora.

Občni zbor je pozdravil predstavnik Slovenske prosvetne zveze Hanzej Weiss, ki je društvu tudi zagotovil pomoč osrednje prosvetne organizacije.

Pri Vrbskem jezeru (Foto M. Magajna)

KAJ JE POVEDAL «GOST 72» V CELOVCU

Turizem za Koroško je izrednega pomena

Po mnenju nekaterih bi ne smeli preveč siliti sicer dragega zimskega turizma, pač pa podaljšati poletno sezono

Čeprav je Avstrija razmeroma majhna dežela, spada med turistično najbolj pomembne in razvite dežele na svetu. Koroška pa je v razmerju z ostalo Avstrijo še najbolj razvita. Zato ni nič čudnega, da pride na Koroškem po 30 turističnih nočitev na prebivalca, oziroma na 15 milijonov nočitev, kolikor so jih zabeležili lansko leto. Koroški turistični strokovnjaki pa ugotavljajo, da se turizem ne sme jemati le v smislu nočitev in ustreznega prehrambenega konzuma, kajti turist čedalje bolj povečuje svoje zahteve in od tod v turističnih krajih večji obrat v servisih, večji promet v trgovini, od tod zato za 10.000 šilinkov višji narodni produkt na prebivalca na leto na Koroškem.

Vsi ti podatki so prišli posebno do izraza na letošnji celovški prireditvi «Dneva turizma», kjer je bilo nadalje ugotovljeno, da razpolaga Koroška z 200.000 turističnimi posteljami, kar je približno ena petina turistične zmogljivosti Avstrije. Nadaljnji podatek nam pove, da pride na Koroško po 70 nočitev na turistično posteljo na leto, kar pa je sorazmeroma malo, ker se vse to strne v glavnem na julij in avgust, torej na strogo poletno sezono.

Kakor kažejo podatki, ki so bili objavljeni ob nedavni vsakoletni turistični prireditvi v Celovcu, je minula zima bila boljša od prejšnjih, ker so letos zabeležili za 20 odstotkov močnejši zimski turizem. Toda razvojni program turizma na Koroškem, ki ga je v zadnjih dneh napovedal deželni glavar Sima v imenu deželne vlade, bo treba razširiti, hkrati pa vse težnje in načrte «osredotočiti predvsem na podaljšanje poletne sezone», kot je poudaril Koroški tisk. «Povečanje števila gostov v maju in juniju ter v septembru in oktobru koroškemu turističnemu gospodarstvu veliko več koristi kot pa čezmerno forsiranje na investicijah dragega zimskega turizma, ki postavlja turistično gospodarstvo pred veliko težje probleme kot pa podaljšanje poletne turistične sezone».

Občni zbor koroških lovcev

Pred dobrima dvema tednoma je imelo slovensko lovsko društvo «Klub prijateljev lova» svoj občni zbor v gostilni pri Tišlarju v Št. Janžu v Rožu. Udeležilo se ga je veliko slovenskih lovcev iz južne Koroške. Predsednik kluba Karl Prušnik, ki je pozdravil člane in goste, je pozdravil tudi goste iz Slovenije in še posebej Iva Skerlovnika, pobudnika in organizatorja prvih stikov med lovskimi organizacijami in lovci iz Slovenije in Koroške. Marica Pradetto, tajnica «Kluba prijateljev lova», je obširno poročala o dejavnosti kluba v preteklem razdobju, nakar se je razvila živahna diskusija, v kateri je marsikdo izrazil zahvalo nad gostoljubnostjo, ki jo koroškim lovcem nudijo lovske organizacije mariborske lovske zveze.

Občni zbor je nato potrdil stari odbor s predsednikom Karlom Prušnikom in tajnico Marico Pradetto na čelu.

Na občnem zboru in po njegovem zaključku so lovci razpravljali o slovenski lovski literaturi, o glasilu lovske zveze Slovenije «Lovcu» o programu «Zlatorogove knjižnice». Pri tem so prišli do sklepa, da je naloga kluba, skrbeti za čim uspešnejšo lovsko vzgojo članstva, pri čemer pa jim more največjo oporo dati prav lovska literatura v materinem jeziku. Govorili so tudi o slovenski lovski oddaji v celovškem radiu. Slovensko lovsko društvo je v zvezi s tem povabilo svoje člane k sodelovanju pri zanimivi oddaji «Po lovčevih stezah».

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Nazaj ne morete več. Torej kar naprej. Izognite se neiskrenim prijateljem.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Smoter, ki ste ga dosegli, ne more biti vse, kar ste si želeli. Deležni boste edinstvenega umetniškega užitka.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Vaš trenutni nasprotnik je premoten. Pazite, ko imate z njim opravka Samo hvala ni nikomur preveč všeč.

RAK (od 23.6. do 22.7.) V naglici ste napisali neko pismo Koristneje bo, če ga ne odpošljete. Delna utrujenost in nezadovoljstvo.

LEV (od 23.7 do 22.8.) Lotite se znova neke naloge, pa boste uspeli. Preveč ste čustveno razvneti.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Lep uspeh nekega trgovinskega posla. Zaupajte neko skrivnost samo najboljšemu prijatelju.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10) Skrbi zaradi premajhnega delovnega zanimanja sodelavcev. Napredek v ljubezni.

ŠKORPIJON (od 24.10 do 22.11.) Zavedajte se, da sami ne morete rešiti vsega. Pozanimajte se za nekatera vprašanja svoje okolice.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Brez pomoči ne boste rešili neke težavne naloge. Poglobitev nekega prijateljstva.

KOZOROG (od 21.12 do 20.1) V trgovskih poslih ne boste imeli sreče. Neka stara ljubezen bo spet vzplamtela.

VODNAR (od 21.1. do 19.2) Skrbno premislite, preden se odločite za neki nakup. Danes boste osamljeni.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Neki vaš tekmec bo navidezno priznal svojo napako. Ne verjemite mu. Dokajšnja čustvena razgibanost

TONE SVETINA

UKANA

354.

TRETJA KNJIGA

Brez pomisleka je odgovorila:

«Kogar imaš resnično rad, ga ne moreš kar tako ubiti...»

«Torej si ga imela rajši od sebe?»

«Ljubila sem ga nadvse»

K jami je šla mirno. Pokleknila je vanjo in padla, kot bi poljubila zemljo, ki reši človeka vseh muk.

Blisk je stopil h komandirju straže. Govorila sta o Gorazdu. Oba sta menila, da ni kriv. In sporazumela sta se, da vzameta odgovornost nase.

«Odveži ga!» je ukazal Blisk.

Komandir mu je razvezal roke in vrgel žico v grmovje. Še nekajkrat je počilo, potem so zazvonile lopate po pesku...

Gorazdu so privrele solze iz oči. Niti besede ni mogel spraviti iz ust. S smrtjo se je bil sprijaznil. Najtežja mu je bila misel, da bi padel od roke svojih...

«Gorazd,» ga je zdramil Blisk, «nikoli nisem verjel v tvojo krivdo. Če sem se o tebi zmotil, naj me zadene kazen, ki je bila namenjena tebi.»

Ko so zasuli jame in zabrisali sledove pokopa z vejami, so se naglo zvrstili v kolono in izginili v gozdu.

25

Na pobočju, kamor so se umikali, so naleteli na skupino borcev razkropljene enote, ki je ob napadu branila vhod v kotlino. Panično so bežali mimo njih, lačni, brez municije.

Gorazd bi bil rad dobil še orožje. Spričo pokanja na obeh straneh se je počutil kot nag med oblečenimi. Sprememba je prišla prenaglo. Po šestmesečnem zaporu je močno oslabel. Nič več ni bil vzdržljiv. Z veliko muko je dohajal kolono.

Po polurnem umikanju jih je napadla z boka nemška kolona. Komandir zaščitne čete je naskočil vzpetino, s katere bi bilo moč Nemce zadržati. Gorazd je tekel z njimi v naskok le z bombo v rokah. Dal mu jo je bil Blisk. Ko jo je vrgel med Nemce in se je razkadil dim, je začutil sproščenost in divjo radost. Z njo sta se razpuhtela jeza in razočaranje. Zdaj je bil spet med svojimi.

Vrgli so Nemce nazaj v goščavo. Nemci pa se niso dali ugnati. Prišla je nova kolona esesovcev in navalila nanje. Med napadom je padel mitraljezec — bil je zadet med oči. Gorazd mu je vzel iz rok zbrojevko. Nikoli mu ni pomenilo orožje tolikšne vrednosti. S strastjo je pritisnil kopito v rame, sunkovito potegnil zaklep in sprožil. Zbrojevka je zalajala v kratkih rafalih. Nemci, ki so bili pridrli previsoko, so se umikali: streljal jim je v hrbet. Krilili so z rokami in se valili po mokrem listju.

Nemška premoč jih je obkoljevala z vseh strani. Četica se je izmikala in izginjala.

«Kril vam bom umik!» je kriknil Gorazd in ostal z mitraljezom na položaju. Vodnik stražarskega voda je dejal Blisku: «Kaj, če nam užge v hrbet in pobegne k Nemcem?! Morda sta se vidva s komandirjem zmotila? Samo reci, zdaj je še čas, pa ga pritisnem!»

Blisk se je razsrdil:

«Ne skrbi! Nisva se zmotila! Od tod vas bom jaz kril pred njim in pred Nemci.»

Med sivimi debli so se priplazili policisti v Gorazdovo bližino. Obsuli so ga z ročnimi bombami. Zagrnile so ga zavese dima. Le še enkrat je zabobnel na robu njegov mitraljez, potem pa sta slišala samo še pokanje nemških avtomatov.

«Po njem je,» je Blisk dejal žalostno komandirju.

Bežala sta navkreber, kar jima je dala sapa. Po polurnem begu sta na sedlu došla svoje, ki so znova urejali položaj za obrambo.

Kmalu se je za njima po gozdu privlekel Gorazd. Mitraljez je vlekel za sabo in po licu mu je polzela kri. Ves je bil osmojen in raztrgan od drobcev nemških ročnih granat.

«Naš je,» je dejal sedaj tudi vodnik, ki je dvomil o njem.

Z muko se je privlekel na položaje.

«Dajte mi še municije, ker je mitraljez prazen!»

Prinesli so mu je in mu napolnili vse šaržerje.

Nemcev ni bilo za njimi. Zvrstili so se v kolono. Napotili so se navkreber po kozjih stezah, prek sneženih zaplat v koritih, prek podrtih debel, v najbolj divje in nedostopno zakotje, kjer so se znašli samo domačini. Prav sem se je umikal tudi Maks s svojim poveljstvom.

26

Obroč okoli korpusa se je nevarno zožil. Kanonada se je razločno slišala z vseh koncev oboda. To je razžiralo živce vsem, tudi tistim, ki niso bili v boju.

V takšnih okoliščinah so v neposredni bližini nemških kolon razpustili partijsko šolo. Tečajnikom so povedali, da so Cerkljansko preplavili Nemci, ki so tudi na Šentviški planoti in na prostoru med obema Sorama. Svetovali so jim, naj se prebije vsakdo v svojo enoto, kot ve in zna. Dobili so ustrezne prepustnice in spričevala.

Vojko je spričevalo spoštljivo zganil in spravil v torbico. To je usodna listina, zaradi katere bo marsikdo, če bo ujet, ustreljen. Begal je po obrazih in skušal ugotoviti, če je med njimi kdo, ki bo spričevalo raztrgal, še preden bo prišel v kritičen položaj. Tudi takšni so bili med njimi. Sebe ni štel mednje. Menil je, naj bo to, kar je zapisano v srcu, tudi na papirju, pa naj se zgodi karkoli... Komunist bo ostal tudi pred puškami, če bo tako naneslo.

Do sedla, kjer so srečali korpusno kolono z zalednimi enotami, so šli skupaj, od tam naprej pa po skupinah. Srečanje s temi bednimi, lačnimi, napol obupanimi ljudmi, ki niti vsi oboroženi niso bili, je bilo nenavadno. Glad jim je izsušil obraze, sonce ožgalo kožo, strah se jim je poznal v očeh in gibih. Gonili so krave, koze in nekaj konj. Med njimi je bilo precej civilistov, ki niso hoteli doma čakati na Nemce.

Na sedlu je kolona počivala. Ljudje so ležali obakraj ceste. Nekateri so zbegani tavali sem in tja in iskali poznane. Med drevjem je gorelo nekaj ognjev, v osmojenih kotlih se je kuhal redek močnik. Ljudje, ki so bili z vseh koncev, so širili grozne vesti, kako surovo obračunavajo Nemci in četniki s civilisti, kako požigajo, ropajo in ubijajo...

Jelovčan, Martinov, Vojko ter nekaj deklet in bataljonskih komisarjev je stopilo v krog. Ob malodušju zbranih je iz njihovih grl zadonela borbena partizanska pesem, polna poleta, preziranja smrti in vere v zmago.

Utrujeno so zganili telesa. Nekaj jih je prišlo zraven in pomagali so peti. Vsi pa so zvedavo gledali to skupino ljudi, ki jim duh še ni klonil.

Potem so si segli v roke. Jelovčan in Martinov sta bila namenjena v korpusni štab, ki je bil v bližini. S težkim srcem pa so šli na pot tisti, ki so morali skozi obroč na Kras in Gorenjsko.

Vojko je zvedel, da se brigada bori na Trnovem. Skoraj vso noč in ves dan je hodil skozi gozdove. Srečal je nekaj razbitih skupin, bežečih od tam, kamor je šel on. Povedali so mu, da so Nemci zasedli Čepovansko dolino in mu presekali pot. Po redkih samotnih hišah so lačni kmetje strahoma pričakovali Nemce. Vojko je zaman ponujal svojo zimsko jopico za pet krhljev ali za tri krompirje. Hrane ni bilo. Hlevi so bili prazni. Živino so odpeljale brigade ali pa so jo v prejšnjih bojih vzeli Nemci.

Ves popoldan do mraka je Vojko blodil skozi gozd. Šele na večer se mu je nasmehnila sreča. Na smreko, kjer je počival, je priletela šoja. Počil jo je. Hlastno je pobral ostanke ptiča, kar ga ni razdrobila krogla. Polizal je kri, osmukal perje, zakuril majhen ogenj in na paličici osmodil koščke mesa ter ga zmlel s kostmi vred.

POKAL EVROPSKIH NOGOMETNIH PRVAKOV

Remi s Celticom usoden za Inter?

MILAN, 5. — Inter je sinoči v tekmovanju za pokal evropskih prvakov dosegel proti Celticu le neodločen izid 0:0 in si je s tem temeljito skvaril svoje možnosti za povratno srečanje v Glasgowu.

Ekipi sta pred 80.000 gledalci nastopili s takima postavama:

INTER: Vieri; Bellugi, Facchetti; Bertini, Oriali, Burgnich, Jair, Pellizzaro, Boninsegna, Mazzola, Frustalupi (Rezerve: Bordon, Ghio, Fabbian, Skoglund).

CELTIC: Williams; Craig, Brogan; Murdoch, MacNeill, Connelly; Johnstone, Dalgheish, Macari, Callaghan, Lennox (Rezerve: Conaghan, Hay, Hood, Deans, Davidson).

KOTI: 8:5 za Inter.

Sodil je Avstrijec Linemayr.

V 17. min. d. p. je Davidson zamenjal Brogana, v 26. min. pa je Ghio prevzel mesto Pellizzara.

Srečanje je bilo dokaj napeto in obe ekipi sta imeli vrsto priložnosti za dosego gola. Tudi strelov na vrata ni manjkalo. Toda izid je ostal prav do konca nespremenjen, saj ni nobeni ekipi uspelo doseči niti enega gola. To predstavlja seveda velik uspeh za Celtic, ki ima zdaj vse možnosti da v povratni tekmi na svojem domačem igrišču premaga Italijane in se tako uvrsti v finale.

* * *

Rezultati prvih polfinalnih srečanj za razne evropske nogometne pokale.

Pokal prvakov

Inter — Celtic	0:0
Ajax — Benfica	1:0 (0:0)

Pokal pokalnih prvakov

Dinamo Berlin — Dinamo Moskva	1:1 (0:0)
Bayern München — Glasgow Rangers	1:1 (1:0)

Pokal UEFA

Tottenham — Milan	2:1 (1:1)
Ferencvaros — Wolverhampton	2:2

Nogometno srečanje med Milanom in Tottenhamom bodo prenašali drevi po italijanski televiziji. Registrirani prenos se bo pričel ob 22.05 na prvem sporedu.

ODBOJKA — V NEDELJO V NAŠI DEŽELI

V PRVENSTVU 1. DIVIZIJE STARTAJO TUDI DEKLETA

Nastopali bosta tudi slovenski šesterki Sokola B in Sloge B

V nedeljo se bo začelo žensko odbojkarsko prvenstvo 1. divizije. Prvenstva se bo udeležilo šest ekip, in sicer: ASFRJ iz Čedada, Corridoni B iz Foljana, Ginnastica Pordenonese iz Pordenona, tržaška Julia in Sloga B ter Sokol B.

Prvenstvo, ki je novost letošnje sezone, bo torej deželnega značaja. Ekipe, ki se ga bodo udeležile, je izbrala deželna odbojkarska zveza po svoji uvidevnosti in mnenja smo, da ta izbira ni bila preveč posrečena. To lahko trdimo predvsem zato, ker poznamo sestavo ekip iz tržaške pokrajine. Mnenja smo namreč, da bi morala v tem prvenstvu nastopiti tudi ekipa ŠZ Bor, ki se je lansko leto zelo dobro izkazala in je ostala v letošnji sezoni nespremenjena. Tako pa bodo Borovke prisiljene nastopiti v prvenstvu 2. divizije, to je stopnje nižje.

Prvenstvo bo trajalo dva meseca. Vsaka napoved je sicer zelo tvegana, saj pordenonske in čedadske ekipe še nismo videli na igrišču, vendar pa je med favoriti vsekakor Julia. Tržačanke so namreč nastopile že lani in razpolagajo z nekaj izkušenimi igralkami.

1. KOLO (9.4.)

Corridoni — ASFRJ
Julia — Sokol
Sloga — Ginnastica

2. KOLO (15. - 16.4.)

Sokol — Sloga
ASFRJ — Julia
Ginnastica — Corridoni

3. KOLO (23.4.)

Julia — Corridoni
Sloga — ASFRJ
Sokol — Ginnastica

4. KOLO (24. - 25.4)

ASFRJ — Sokol
Corridoni — Sloga
Ginnastica — Julia

5. KOLO (29. - 30.4.)

Sloga — Julia
Sokol — Corridoni
ASFRJ — Ginnastica

Povratni del prvenstva bo 11., 14., 20. - 21., in 28. maja ter 1. junija.

S. J.

* * *

Žensko promocijsko odbojkarsko prvenstvo:

Sovodnje — Hrast	2:3

KOŠARKA — *TEDENSKI PREGLED*

Bor v soboto v Mariboru na gostovanju pri Braniku

Zaključek mladinskih iger. Poraz borovcev v Benetkah. Pogovor z našimi trenerji. Gostovanje Bora v Mariboru.

GOSTOVANJE V MARIBORU

Ker bodo imeli borovci v nedeljo v svojem prvenstvu počitek, bodo izkoristili priložnost za gostovanje v Mariboru, kjer bodo gostje društva Branik. Gostovanje bo koristno predvsem za mlade igralce. Pridobili si bodo novih izkušenj, ki jim bodo v prvenstvu dokaj koristile.

Branik nastopa v prvi slovenski republiški ligi in bo torej zahteven test za našo mlado ekipo, ki bo poleg tekme opravila prijeten izlet v Maribor. «Plavi» bodo odpotovali iz Trsta v soboto, približno ob 13. uri, tekmo v Mariboru bodo odigrali ob 18. uri, v Trst pa se bodo vrnili naslednjega dne.

D LIGA

Borovci so v Benetkah zgubili z dokajšnjo razliko (54:80). Izid zgovorno kaže, da «plavi» niso igrali tako, kot lahko igrajo, čeprav so pomladili svoje vrste. Kako to? Vprašanje je namenjeno trenerju Mariu.

«Začeli smo presenetljivo dobro in tedaj sem videl, da lahko ekipa enakovredno igra z ostalimi nasprotniki. Predvsem sem bil zadovoljen zato, ker so igralci skušali izvesti razne dane naloge. Ko pa so nas domačini ostreje stisnili v obrambo, je bil za nas konec.»

«Je odsotnost Šareta vplivala na visok poraz?»

«V veliki meri, gotovo, čeprav ne odločilno. Koren si je kaj kmalu nabral štiri osebne napake in ekipa je tako ostala večji del tekme brez centra. In prav pri prestrezanju odbitih žog smo bili slabši od domačinov.»

«Kako bi ocenili prvi nastop naraščajnika Roberta Klobasa v D ligi?»

«Klobasa poznamo. Ima velike telesne sposobnosti. Izpiliti bo moral osebno tehniko. V Benetkah ni razočaral in je obenem dosegel lep koš. Njegov krstni nastop je bil zadovoljiv.»

V veliko formo se vrača Boris Fabjan, ki je tudi v Benetkah dosegel zavidljiv osebni izkupiček 21 točk. Fabjan pravi: «V začetku tekme nam je šlo zares vsa po olju. Nato pa smo močno popustili. Ko se bomo bolje uigrali, bomo lahko dosegli še lepe uspehe.»

IZID

Sanson VE — Bor	80:54

LESTVICA

Tigers GO 22 točk, Hannibal 21, Castelfranco in Friulana UD 20, Cianocolori 18, Sanson VE 16, Virtus PD 14, Pro Pace PD 12, Treviso 10, Bor 4, CUS Padova 1.

PRIHODNJE KOLO (9. 4.)

Tigers GO - Sanson VE, Castelfranco - Friulana UD, Cianocolori - Hannibal, Treviso - Pro Pace PD, CUS Padova - Virtus PD. Počitek: Bor.

PRVA DIVIZIJA

Borovci so v nedeljo počivali zaradi praznikov. Treningov pa niso opustili in se vestno pripravljajo za tekmo proti Libertasu. Večina igralcev je trenirala s člansko ekipo, Mauro Francia in Robert Klobas pa sta celo nastopila v Benetkah v prvenstvu D lige. In prav Maura Francio smo vprašali, kako je zadovoljen z nastopom v prvi diviziji. «Ker Rajmund Kralj ne igra več (zaradi šolskih obveznosti), sem v zadnjem času igral v vsaki tekmi in zato sem seveda zadovoljen. Zares nisem pričakoval, da me bo trener Mari uvrstil v ekipo, ki nastopa v prvi diviziji. Posebno pa sem bil zadovoljen v ponedeljek, ko me je trener vključil v člansko ekipo, ki igra v D ligi.»

Lestvica v prvenstvu prve divizije je trenutno naslednja:

Tricolore 6 točk, Ferroviario 4, Bor, Servolana in Libertas TS 2, Centro Giovanile Italiano 0.

PRIHODNJE KOLO (9. 4.)

Libertas TS — Bor (17.00)
Servolana — Tricolore
Ferroviario — CGI

MLAJŠI MLADINCI

Po delnem spodrsljaju proti Italsidru so se poletovci oddolžili za poraz v prijateljski tekmi, ki so jo odigrali proti mladinski postavi Bora. Poletovci so tedaj prepričljivo premagali «plave» in so tako potrdili, da je bil poraz proti Italsidru bolj lasten neuspeh kot pa premoč nasprotnikov. Trener Tavčar je po tekmi z Borom dejal: «če bi proti Italsidru igrali tako sproščeno kot proti borovcem, ne bi izgubili dveh točk. Sedaj pa se moramo seveda vestno pripraviti na težko srečanje, ki ga bomo imeli v nedeljo proti tržiški postavi POM. Ta je trenutno na drugem mestu lestvice.»

Lestvica je naslednja:

Lloyd B, POM in Italsider 6 točk, Polet 4, Don Bosco in Lloyd A ter Ricreatori 2.

PRIHODNJE KOLO (9. 4.)

Lloyd A — Italsider
Ricreatori — Lloyd B
Polet — POM (11.00)
Počitek: Don Bosco

NARAŠČAJNICE

Poletovke so pred prazniki odigrale prvenstveno tekmo proti ekipi Ricreatori. Naše predstavnice so nastopile z okrnjeno postavo in so zato zgubile z visoko razliko. Slcer pa je to za poletovke le prehodno leto, ki jim bo služilo za pridobitev novih izkušenj za bodoče nastope.

PRIHODNJE KOLO

Calza Bloch A — Ricreatori
Interclub — Polet
Calza Bloch B — CMM

MLADINSKE IGRE

V soboto se je zaključil košarkarski turnir v okviru mladinskih iger. Prireditev, ki jo je organiziralo ŠZ Bor, je uspela predvsem zato, ker je privabila ne samo igralce, temveč tudi tiste, ki bi se radi v bodočnosti posvetili sojenju, organizaciji, zapisnikarskemu delu in podobno.

V finale so se uvrstili igralci ekipe Kondorjev, ki so se tako uvrstili v pokrajinski del.

b. l.

Zarja — Breg: nevarni Mikuš (prvi z desne) je povzročal Bazovcem v nedeljskem derbiju precej preglavic

NOGOMET — *TEDENSKI KOMENTAR*

Derbi Zarja-Breg zadovoljil obe strani

2. AMATERSKA LIGA

V drugi nogometni amaterski ligi so v nedeljo odigrali le tri zaostale tekme.

JUVENTINA — AURISINA

Štandrežci so na domačih tleh povsem nepričakovano klonili ekipi Aurisine. Domačini so bili v stalni terenski premoči, toda Tržačani so bili s hitrimi prodori spretnejši v zaključevanju. Gol, ki je odločil srečanje, je padel že v 25. minuti prvega polčasa. Štandrežci so napeli vse sile, da bi izenačili, toda v vratarju Aurisine so naleteli na nepremostljivo oviro.

ZARJA — BREG

Slovenski derbi med Zarjo in Bregom se je končal neodločeno 0:0. Izid je popolnoma zadovoljil obe strani. Zarja je bila sicer v lahni premoči, toda Brežani so imeli solidno obrambo. Z delitvijo točk sta Breg in Zarja napravila korak naprej na lestvici, saj sta se še bolj oddaljila od kandidatov za izpad.

IZIDI

Flaminio — Inter SS	0:1
Zarja — Breg	0:0
Juventina — Aurisina	0:1

LESTVICA

S. Michele 41, CMM 37, Flaminio in Muggesana 26, Vesna in Libertas TS 24, Aurisina 23, Breg in Zarja 21, Inter SS in Juventina 20, S. Anna 15, Staranzano 9, CRDA 7.

PRIHODNJE KOLO

Flaminio - Juventina, Aurisina - Inter SS, Vesna - Muggesana.

3. AMATERSKA LIGA

Skupina N

DEVIN — PRIMOREC

Iz Nabrežine, kjer so bili v gosteh pri ekipi Devina, so se Trebenci vrnili domov nezasluženo poraženi. Primorec je namreč v tem srečanju zapravil vrsto priložnosti za zadetek, medtem ko so Devinčani zmagali kar z dvema goloma, ki jim ju je «podarila» trebenska obramba. Primorec je bil enakovreden nasprotnik v prvem polčasu, v drugem pa je bil celo boljši od Devinčanov. Toda v nogometu velja končni izid in tako so morali Trebenci domov brez točk.

IZIDI

Cartimavo — ACEGAT	3:0
Devin — Primorec	3:1
Giarizzole — Portuale	0:1
Viani — CMM B	2:0

LESTVICA

Devin in Portuale 27, Cartimavo 22, Giarizzole 18, Primorec 15, Libertas S. Marco 13, ACEGAT 11, Roianese 6, Bar Veneto 4, Viani 3.

PRIHODNJE KOLO

Primorec — Cartimavo
Libertas S. Marco — Devin

Skupina O

OLIMPIJA

Spremljevalec Olimpije Darij Rustja je tako komentiral ponovni delni spodrsljaj Olimpije na domačih tleh proti Indii: «Izid je popolnoma pravilen. Vsekakor v naši ekipi nekaj ne gre. To ni krivda posameznih igralcev, toda celotne ekipe. Na vsak način je sredina igrišča zelo slaba, ker vlada v obrambi prevelika zmešnjava. Branilci so vse preveč živčni tudi ko ni treba. Žoge pošiljajo desno in levo, namesto da bi jih točno podajali in iskali povezavo s sredino igrišča. To se ponavlja že vso prvenstvo in rezultati so pač slabi. V začetku prvenstva smo bili morda neizkušeni, sedaj pa so izidi popolnoma pravični.»

UNION

Čeprav so Podlonjerci odigrali proti Rocolu eno svojih najlepših tekem, so morali poraženi z igrišča. Union je dobro zaigral v prvem polčasu, ki se je zaključil brez gola. V drugem delu srečanja pa je Pavatič kar dvakrat klonil in tekme je bilo tako praktično konec. Podlonjerci so nato skrajšali razdaljo, niso pa našli priložnosti, da bi izenačili v srečanju, kjer so si točko res zaslužili.

PRIMORJE

Neodločen izid 0:0 med COOP in Primorjem je komentiral igralec COOP Andrej Race: «Izid je pravičen, saj smo poleg Primorja tudi mi zamudili nekaj ugodnih priložnosti. Kljub temu spodrsljaju pa lahko rečemo, da je Primorje najmočnejša enajsterica te skupine in popolnoma zasluži napredovanje v drugo ligo.»

IZIDI

Olimpija — India	1:1
Union — Libertas Rocol	1:2
COOP — Primorje	0:0
De Macori — Esperia	1:0
Lib. Prosek - Lib. Barkovlje	2:2

LESTVICA

Primorje 30, De Macori 27, Libertas Prosek 26, Libertas Barkovlje 20, Esperia 16, Libertas Rocol 15, Virtus 11, COOP in Union 10, Olimpija 9, India 6.

PRIHODNJE KOLO

Olimpija - Libertas Barkovlje, Libertas Prosek - Union, Esperia - Virtus.

B. R.

HOKEJ NA LEDU

Znani slovenski hokejski igralec in kapetan jugoslovanske državne reprezentance, Viktor Ravnik, je izjavil, da ne bo več nastopal za reprezentančne barve. Ta sklep je sprejel, po zaključku svetovnega hokejskega prvenstva B skupine v Bukarešti, na katerem je Jugoslavija dosegla razmeroma slabo uvrstitev. Bila je predzadnja. S tem se je sicer rešila izpada v C skupino, dosegla pa je manj, kot so od nje pričakovali. V A skupino je napredovala Poljska, nazadovala pa je Norveška.

MOTOCIKLIZEM

Škofja Loka se je odrekla organizaciji enega od motociklističnih tekmovanj za svetovno prvenstvo v letu 1973. Edini jugoslovanski kandidat za tako tekmovanje je zdaj ostala Preluka pri Opatiji.

AVTOMOBILIZEM

Drevi se bo pričel na Elbi avtomobilski rally, katerega se bo udeležilo rekordno število tekmovalcev. Med 118 vozači sta najbolj znana Munari in Barbasio, ki sta zmagala na rallyju v Montecarlu. Najhujša borba bo nedvomno med italijanskimi avtomobili znamke lancia in fiat, ki se bodo predstavili z najboljšimi posadkami. Iz Avstrije bo dospela ekipa z avti volkswagen - porsche, ki ima na razpolago odlične avtomobile.

BOKS

Boksarsko srečanje za naslov svetovnega prvaka lahke kategorije med Pedrom Carrascom in Mandom Ramosom so morali zaradi bolezni Carrasca odgoditi.

NOGOMET

V Rio de Janeiru so sestavili kvalifikacijske skupine za «malo svetovno prvenstvo», ki se bo v Braziliji začelo 10. junija letos. Skupine so sestavljene tako:

1. skupina

Argentina, Francija, Kolumbija ter reprezentanci Afrike in Srednje Amerike.

2. skupina

Portugalska, Čile, Ekvador, Irska in reprezentanca Azije.

3. skupina

Jugoslavija, Peru, Paragvaj, Venezuela in Bolivija.

Petim državam ne bo treba opraviti kvalifikacijskih tekem in sicer so to Brazilija, Urugvaj, Škotska, Sovjetska zveza in Češkoslovaška.

V Jugoslaviji bodo v nedeljo zopet redno odigrali prvenstvene tekme 1. zvezne nogometne lige. Preteklo nedeljo teh tekem niso odigrali zaradi epidemije črnih koz.

OBVESTILO

Teniški klub Gaja obvešča svoje člane, da bo trener na razpolago igralcem kluba v sledečih dneh:
— ob sobotah in nedeljah ves dan
— ostale dni od 9. do 13. ure

Za rezervacijo igrišč telefonirati na tel. št. 226-112 vsaj en dan prej.

TENIS

29. mednarodno teniško prvenstvo Italije bo od 24. aprila do 2. maja v Rimu. Doslej so svojo prijavo poslali Francozi in Sovjeti, ki se bodo predstavili z najboljšimi igralci.

* * *

V izločilnih tekmah teniškega turnirja «River Oaks» v Houstonu so dosegli naslednje rezultate:

Newcombe — Borowiak	6:2, 7:5
Rosewall — Addison	6:4, 6:1
Lutz — Fairlie	6:0, 6:0.

* * *

V finale mednarodnega teniškega tekmovanja v Johannesburgu sta se uvrstila Španec Orantes in Američan Richey, ki sta izločila Fillola in Gimena.

Orantes (Šp.) — Fillol (Čile) 6:3, 6:1, 6:4.

Richley (ZDA) — Gimeno (Šp.) 3:6, 6:1, 5:7, 6:3, 6:3.

KOLESARSTVO

Belgijec Roger Swerts je zmagal v 4. etapi kolesarske dirke po Belgiji pred Nizozemcem Keelenersom.

NOGOMET NA GORIŠKEM

Sovodnje dosegle pol ducata golov

Sudest — Sovodnje 2:6 (1:1)

SOVODNJE: L. Tomsič (S. Ferfolja), Malič, Trivellato, Batistič, B. Ferfolja, Petejan, S. Tomsič, Gruden, Marson, Florenin, Zavadlav.

V predzadnjem prvenstvenem kolu tretje amaterske lige je sovodenjska ekipa dosegla še en prepričljiv uspeh. Na tujem je premagala goriško enajsterico Sudest z visokim izidom 6:2. Kopice golov ne smemo tokrat pripisati le slučaju, ampak res dobrim in lepim akcijam napadalcev. Domačini so se dobro držali le v prvem delu igre, nakar so popolnoma razočarali v nadaljevanju srečanja, ko jim ni uspelo obdržati neodločenega rezultata. Sovodenjci so se v napadu razigrali in so imeli toliko priložnosti za gol, da je nemogoče vse opisati. Poleg petih zadetkov so imeli «na vesti» še dve vratnici. Po dvakrat so bili uspešni Florenin, Zavadlav in Marson.

Res škoda, da se bo prvenstvo kmalu končalo. Sovodenjci so po poraznem začetku nadoknadili zgubljeno in so odlično zaigrali v teh zadnjih srečanjih. Škoda, da so si zaradi neuspehov v prvih tekmah zapravili boljšo uvrstitev.

- jo -

NARAŠČAJNIKI

Sovodnje — Virtus 1:3 (0:0)

SOVODNJE: Uršič, Batistič, Cotič, Cijan, Binik, E. Petejan, M. Petejan, Marson, Sambo, Grillo in Malič.

Sovodenjci so doma zgubili srečanje proti goriškemu Virtusu. Poraz je pekoč, saj je prišel v zadnjih minutah, potem ko bi (po prikazani igri) domačini zaslužili vsaj točko. Igra je bila vseskozi izenačena, le proti koncu je sovodenjska obramba nekoliko popustila, kar je bilo usodno za celotno ekipo. Nasprotnikovi napadalci so tako imeli prosto pot, kar so tudi takoj izkoristili. Gol za Sovodenjce je dosegel K. Marson.

* * *

Prijateljsko nogometno srečanje:

Sovodnje — Štandrež	1:0

jo -

Začetek teniške sezone na Rojcah v Gorici

V Gorici, na Rojcah, so te dni spet začeli s teniško sezono. Igrišča se lahko poslužuje kdorkoli, vendar se mora prej prijaviti na pristojnem športnem občinskem uradu, kjer izstavijo tudi potrebno izkaznico, s katero se je mogoče posluževati teniškega igrišča. Poleg tega se je treba pred vsako uporabo igrišča javiti v telovadnici in plačati 200 lir (za studente je cena 100 lir).

Letos bo ob sredah od 15. do 18. ure in ob četrtkih od 14. do 17. ure na razpolago tudi inštruktor, ki bo v tem času poučeval začetnike (in tudi ostale, ki bodo želeli slediti tečaju).

Goriška občina namerava, zaradi vedno večje potrebe po tem športu, že v maju zgraditi poleg že obstoječega še eno igrišče.

«Atletova velika noč» 25. aprila v Bergamu

Prireditelji so objavili norme za nastop v dvanajstih disciplinah

Tehnično vodstvo FIDAL je določilo spored 26. atletskega tekmovanja za «Atletovo Veliko noč», ki bo 25. aprila v Bergamu. K prvotnemu sporedu so dodali še nekatere discipline, kot tek na 10.000 metrov, kjer bo nastopilo precej mladih tekmovalcev.

Atleti bodo nastopali v naslednjih disciplinah:

100 m (norma za nastop 10"6)
200 m (21"9)
500 m (49" na 400 m)
800 m (1'53"6)
3.000 m (3'51" na 1500 m ali 14'35" na 5000 metrov)
10.000 m (30'50").
200 m z ovirami (14"5 na 110 m ovire ali 53"5 na 400 m ovire)
skok v višino (2 m)
skok s palico (4,40 m)
disk (49 m)
kopje (65 m)
štafeta 4x100 m (42"6).

Za mladince sta predvidena še teka na 200 metrov in na 10.000 metrov.

OBVESTILO

V nedeljo, 9. t. m. bodo v Glinščici za najmlajše začetniške planince izurjeni alpinisti SPDT prikazali plezalno tehniko. Ob tej priložnosti bodo lahko najmlajši pod vodstvom alpinistov tudi sami poskusili z lažjimi plezalnimi vzponi v navezi. SPDT vabi tudi starše mladih planincev, naj prisostvujejo prvim plezalnim poskusom svojih otrok. Poskrbljeno bo tudi za prigrizek na žaru. Zbor bo v kočI Premuda v Boljuncu ob 8.30. Za mlade planince priporočamo izletniško opremo in telovadne copate z gumijastim podplatom.

Šoja mu je dala moči, da je nadaljeval pot.

Prespal je v gozdu. V jutranjem mraku je krenil skozi predel, o katerem so govorili, da so ga že zasedli Nemci. Med drevjem je ležala rahla megla. Z neprijetnim občutkom se je pretikal skozi goščavo. Na glavo si je dal zimsko smučarsko kapo, da je bil podoben civilistu, puško pa je obesil na rame tako, da je cev molela navzdol. V desnici je tiščal odprto nasekano bombo.

Gozd je molčal. Ko je prečkal cesto, ga je na ovinku zmotil žvenket. Dvajset korakov nad seboj je zagledal dve čeladi in Nemca, ki je nanj nameril strojnico. Zamahnil je z bombo in že mu je zažvižgal rafal mimo glave. Vrgel se je pod cesto in bežal.

Eksplozija in kriki so ga spremljali še dolgo potem, ko so mu nehale žvižgati krogle nad glavo. Ko je vzšlo sonce, se je megla razpršila. Ugotovil je, da se je prebil čez nemške položaje. Tam, kjer je bil napaden, se je vnel boj na dolgi črti. Po pokanju je sklepal, da so Nemci vrgli s položajev brigado Janka Premrla-Vojka in jo gonili v notranjost Trnovskega gozda.

Dolgo je blodil s prstom na petelinu po gozdu. Previdno se je pomikal od drevesa k drevesu; ni vedel, kam ga bo pripeljala pot. Povsod so bili sledovi nog, izstreljeni tulci, deli izgubljene opreme. Bil je tam, kjer je prejšnji dan divjala borba. Zašel je na partizanske položaje, kar je spoznal po obrambnih zaklonih, zgrajenih iz kamenja.

Na smreki ob neki skali je bilo z vrvmi od šotora privezano truplo do pasu razgaljenega partizana. Kožo je imel do pasu razcefrano od udarcev s palico, obraz pa iznakažen, da ga je bilo groza pogledati. Vse truplo je bilo oblito s krvjo.

«Ujetnik, od katerega so hoteli izvedeti, koga imajo pred seboj,» je mislil Vojko.

Navdali so ga občutki silne tesnobe. Skril se je za skalo in skrbno pregledal vso okolico. Nič se ni premaknilo, le bobnenje se je stopnjevalo na vseh straneh neba.

Potem je mrliču z nožem prerezal vezi. Truplo je zdrsnilo v mah na obraz. Vlekel ga je v kotanjo in ga založil s kamenjem. Nedaleč stran je našel italijanski nahrbtnik in v njem troje italijanskih ročnih granat. Z veseljem jih je spravil v svoj nahrbtnik.

Radovednost ga je potem vlekla po položaju. Našel je deset mrtvih partizanov, pobitih v zaklonih. V enem je spoznal namestnika komandirja, s katerim sta bila pred letom na divizijskem podoficirskem tečaju. Zadet je bil v čelo. Nekaj časa je sedel ob njem.

Peklil ga je strah. Kaj naj počne? Kam naj krene? Najraje bi pokopal vse te ljudi. Toda samo znanca je obložil s skalami...

Sonce se je dvignilo visoko na nebo, ko je krožil po gozdu, kot kroži smrtno ranjena riba v vodi. Gozd je bil prostran in z vseh strani je prežal strah. Izgubil je orientacijo in pozabil na lakoto. V želodcu se mu je nabiral gnus.

«Vojna je,» se je skušal potolažiti s Pajkovimi besedami.

Na jasi, porastli z mahom, skriti v goščavju mladja, kamor se je mislil zavleči, da bi se odpočil, mu je zastal korak. Na njej je ležalo golo, dolgolaso dekle, z rokami navzad in rahlo skrčenimi koleni. Stopil je k njej. Telo je bilo še skoraj rožnato, le obraz je bil bled. Na njej ni bilo opaziti nobenega znaka nasilja in ne krvi. Bila je mrtva. Bila je skoraj otrok, drobne prsi ji niso bile še dozorele. Pogled mu je zdrsnil od slokih nog do obraza, nato se je ustavil na trebuhu. Nehote je pomislil: «V njem ne bo nikoli otroka.» Nato je pogledal nežne ustnice, ki ne bodo nikoli nikogar poljubile... In lase, ki jih nikoli več ne bo razmršil veter ne pobožala roka... Mrtve, napol odprte oči so strmele v vršičke smrek in obstale na oblakih...

S puško v roki je pregledal vse goščavje naokoli. Našel je samo sledove vojaških škornjev, drugega nič.

Vrnil se je in pokleknil k njej. Izgubil je občutek za čas. Na dno srca mu je leglo črno zrcalo žalosti, ki ga je prežaril gnev, prav tak ko takrat, ko je položil pod drevo mrtvo Senko. Gnev, ki ne pozna usmiljenja... V trenutku ga je spremenil v konico bajoneta...

Sonce je napolnilo gozd z obeti pomladi. Prameni žarkov so zdaj padali na njeno truplo. Odkril je vzrok njene smrti: ubod injekcijske igle v srce. Pod dojko je bila prilepljena kaplja krvi.

«Bolničarji,» je pomislil.

Z nožem je skopal grob. Dvignil jo je v naročje in jo položil v zemljo. Bila je mrzla kot sneg.

Čez uro hoda je na robu gozda zagledal osamljeno domačijo. Iz dimnika se je kadilo. V hiši je našel žensko, ki je sedela ob postelji, kjer je ležalo objokano dekle in zamaknjeno gledalo v strop. Izvedel je, da se je pri njih ustavila nekakšna špansko govoreča vojska z esesovskimi oznakami na uniformah. Pri njih je bil štab. Pri sosedu so požgali, njima pa so vzeli edino kravo. Zvečer so se napili in odgnali vojake v gozd. Mati je morala skopati hčer v čebru, potem pa je šla dekle iz rok v roke... Vedeli so, da je oče v partizanih in dva sinova v brigadi...

Vojko je sedel na klop in poslušal ženo, da se je med jokom izpovedala. Povedal je, da je našel v gozdu mrtvo dekle, in dodal:

«Dobro, da sta ostali živi!»

«Kaj bo moja osramočena hči? Le kdo jo bo maral?» je tarnala žena.

«Mati, nikomur ne pravite o tem. Pozabita, kar je bilo. Če človeka prisilijo, je tako, ko da se ni zgodilo. Pa skrijte hčer, ker bodo še prišli.»

Čeprav ga je žena vabila, naj ostane, se je poslovil. Prinesla mu je še skodelico kozjega mleka. Kar na pragu ga je zlil vase in dejal objokani ženi:

«Šel bom po sledeh za njimi.»

Prepojen s sovraštvom in čustvi, ki se jih je sam bal, se je vračal skozi gozd. Hodil je po sledi. V njem se je prebudil maščevalec.

Našel jih je tam, kjer jih je slutil. Krili so hrbet napredujočim enotam. Na robu gozda je obstal. Z daljnogledom je izbral troje mož v poveljniškem gnezdu. Dva sta si bila slekla srajce in sta kazala že lepo ogorela hrbta. Na poseki so imeli vkopane minomete. Nahrbtnik je položil na tla in nameril puško. Po prvem strelu je zadeti zgrmel na tla. Druga dva sta obstala kot vkopana. Šele ko je naglo za prvim počil še drugi strel in se je zvrnil še eden, so vsi izginili.

In šele ko je bil v zavetju kotanje, po kateri je bil prišel, so začeli vpiti in streljati z vsem orožjem. Ni se zmenil za to. Šel je še malo nazaj, potem pa se je spustil na obrobje skal. Vedel je, da, če hoče dobiti brigado, mora nazaj skozi sovražni obroč.

Spustil se je po skalnatem pobočju. Previdno se je vlekel skozi goščavo. Pod seboj je v dolini videl kolone sovražnikov, nad seboj pa jih je samo slutil. Razmišljal je o tistih dveh, ki ju je ubil. «Ta dva sta moja.» Ni delal zarez v kopito, zapomnil pa si je vsakega. «Moji so — to je dejstvo; kdaj pa bom jaz plen enega izmed njih — to je vprašanje...»

Hoste so žarele v zatonu sonca, ko se je privlekel nazaj v obroč, na ozemlje, ki so ga še branile brigade. Na poti v skalovje je srečal skupino aktivistov, tri moške in dve dekleti. Z njimi je bil skupaj na tečaju. Razveselili so drug drugega. «Pojdi z nami,» so ga povabili vsi hkrati. «Kam naj bi šli?» jih je vprašal.

Zvedel je, da so blodili kot on, pa so povsod naleteli na sovražnika. Zato so sklenili zabiti se v skalovje za dva ali tri dni, da bi Nemci odšli.

«Slabo računate,» je dejal Vojko in povedal, kaj vse je doživel. «Zaradi Nemcev, ki so vsenaokrog, ne boste mogli do hrane; in najbrž ne bodo Nemci odšli nikamor naprej, dokler se bo korpus upiral. Jaz sem sklenil poiskati brigado.»

«Vojko ima prav,» je dejala Maja, drobna voditeljica Skoja, s katero sta se v šoli najbolj razumela. Že takrat, ko so se ločili, bi bila najraje odšla z njim.

Tako so šli vsaksebi. Aktivisti so se šli zabit, Vojko in dekle pa sta odšla naprej.

«Prenočila bova kje v gozdu, jutri pa pojdeva za glavnino korpusnih zalednih enot. Ti hodijo počasi. Ko jih bova došla, bova izvedela, kje so brigade,» je dejal Vojko.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 795 823
Oglasni oddelek TRST Ul. Montecchi 6/III Telefon 761 470
Naročnina
Mesečno 1.100 lir — vnaprej: polletna 6.100 lir, celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 17.000 lir. V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, mesečna 14.— din, letna 140.— din,
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 6. aprila 1972

Za SFRJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS Ljubljana Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir «Mali oglasi» 80 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT - Trst

PO IZJAVI DERRYJSKIH VODITELJEV ORGANIZACIJE IRA

Zaostritev spora med strujama irskega odporniškega gibanja

Stališče politične organizacije gverilcev «Sinn Fein» Izjave poslanca Johna Homea - Številni atentati v Ulstru

Skupina ulstrskih žena je včeraj demonstrirala proti internaciji političnih aktivistov in je zahtevala takojšnjo osvoboditev internirancev v ulstrskih taboriščih

BELFAST, 5. — Po vesteh iz ulstrskega glavnega mesta kaže, da se je v zadnjem času zelo zaostril spor med dvema strujama organizacije IRA in sicer med pripadniki tako imenovane uradne in začasne struje. Politična organizacija irske republikanske armade «Sinn Fein» je danes sporočila, da bo preverila avtentičnost komunikeja, ki ga je včeraj objavila struja «provissionals» v Derryju. «Dokler ne bomo dognali, da gre za uradno stališče derryjskega odporniškega gibanja», je izjavil predsednik organizacije «Sinn Fein» Rory O'Brady, «bo naša organizacija nadaljevala s svojo politiko in s svojim načinom bojevanja. Mi hočemo to, kar želijo naši člani, in naši pripadniki so do sedaj izrazili željo, da nadaljujejo boj za osvoboditev Ulstra.»

V tej zvezi se je izvedelo, da se te dni mudijo v Ulstru voditelji struje «provissionals», ki naj bi uvedli majhno anketo med ulstrskim katoliškim prebivalstvom, da bi spoznali kako ocenjujejo dosedanjo borbo organizacije IRA. Včeraj so namreč voditelji derryjskega odporniškega gibanja objavili komunike v katerem so izjavili, da so pripravljeni sestati se s prebivalstvom, da bi se skupaj pogovorili o perspektivah in o predlogih za pomiritev Severne Irske. Voditelji derryjske organizacije IRA so zavzeli to stališče po vesteh, ki jih je povzel tudi tisk, da se katoliško prebivalstvo ne strinja z načinom boja, ki ga je do sedaj vodilo odporniško gibanje.

«Ko smo vodili boj proti britanskim vojakom, smo vedno upoštevali mnenje katoliškega prebivalstva in sedaj hočemo ponovno preveriti, če naš boj odgovarja zahtevam prebivalstva», so pisali v svojem komunikeju voditelji odporniškega gibanja.

IRA se mora tudi odločiti za dokončno stališče, ki ga bo zavzela do nove britanske politike v Ulstru. Londonska vlada je pred kratkim prevzela vso oblast v Severni Irski in je odstavila ulstrskega vladnega predsednika Faulknerja. Odporniško gibanje je sicer tudi zahtevalo, naj Anglija umakne svoje čete iz Ulstra. Po vesteh iz britanskih vladnih krogov, naj bi bil London delno naklonjen tej rešitvi.

V zvezi s sporočilom derryjskih voditeljev organizacije IRA, je derryjski poslanec John Hume izjavil, da ne bo nasprotoval tem predlogom. «Res je, da v Ulstru si vsi želijo mir, res pa je tudi, da morajo britanske oblasti prej osvoboditi vse politične deportirance in šele nato bomo lahko govorili o mirovnih načrtih,» je izjavil poslanec.

Hume je tudi dejal, da se popolnoma strinja s politično linijo poslanske skupine, ki je iz protesta zapustila belfaški parlament Stormont. «Najprej morajo oblasti osvoboditi politične internirance, nato pa bomo naredili vse, kar bo potrebno, da prepričamo prebivalce, da je pomiritev nujna,» je zaključil poslanec.

Derryjski proglas in današnje sporočilo organizacije «Sinn Fein» dokazujeta, da se je spor med strujama v irskem odporniškem gibanju zelo zaostril. Po vsej verjetnosti gre za spor med strujo, ki se bori za izboljšanje socialnih pogojev katoliškega prebivalstva v Ulstru in med radikalno strujo, ki se bori za združitev z republiko Irsko.

Vrsta močnih eksplozij je danes zjutraj stresla belfaško središče, vendar ni povzročila človeških žrtev, pač pa samo materialno škodo. Največjo škodo je povzročila skupina oboroženih mož, ki je danes zjutraj vdrla v urad za zaposlitev v središču mesta in je postavila peklenski stroj. Gverilci so obvestili prisotne, naj takoj zapustijo palačo. Bomba je eksplodirala kmalu nato in je porušila del poslopja.

V Derryju je danes prišlo do dveh ostrih oboroženih spopadov med pripadniki odporniškega gibanja in britanskimi vojaki, vendar tudi ta dva spopada nista zahtevala človeških žrtev.

PO SPOROČILU ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO ZAŠČITO

V Srbiji ne bo tretjega vala epidemije črnih koz

V zadnjih devetih dneh v Beogradu nobenega novega primera okuženja

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 5. — Zvezni zavod za zdravstveno zaščito je danes sporočil, da v zadnjih štirih dneh niso v Beogradu, Čačku, Novem Pazarju in v vasi Ternjane in v občini Plav v Črni gori zabeležili niti enega novega primera obolenja ali smrti za črnimi kozami. Na Kosovem pa so zabeležili dva nova primera okuženja med izoliranimi osebami.

Po izjavi člana epidemiološke komisije polkovnika dr. Davida Mela je pričakovati, da na ožjem področju Srbije, sploh ne bo prišlo do tretjega vala epidemije. Poteklo je namreč že devet dni odkar so v Beogradu zabeležili zadnji primer okuženja v drugem valu, v Čačku in v Novem Pazarju pa je že minilo 13 dni. Če se v teh žariščih epidemije v prihodnjih dneh ne bo pojavil noben nov primer okuženja, bo skoraj gotovo, da je bolezen na tem področju zatrta.

Na Kosovem so do sedaj zbolele 103 osebe za kozami. V prvem valu bolezni so zabeležili na tem področju devet primerov okuženja, ostale primere pa so zabeležili v drugem valu, ki se je začel 20. marca. Po mnenju dr. Mele bo število novih primerov bolezni v tretjem valu epidemije manjše kot v drugem zaradi korenitih zdravstvenih ukrepov.

V Čačku so danes preselili iz bolnišnice v karanteno za rekonvalescente tri osebe, ki so zbolele za kozami. Do 10. aprila pa bodo odslovili iz karantene vse ljudi, ki so jih do sedaj izolirali zaradi stikov z okuženimi.

V ostalih jugoslovanskih republikah, zdravstvene ekipe nadaljujejo s cepljenjem prebivalstva, vendar, razen v Črni gori, niso do sedaj zabeležili niti enega sumljivega primera. Zvezni štab za zdravstveno zaščito prebivalstva je tudi zagotovil, da je na razpolago še dovolj cepiva za cepljenje vsega jugoslovanskega prebivalstva.

Sovjetski veleposlanik v Beogradu Stepakov je danes osebno obvestil zveznega tajnika za zdravstvo in socialno politiko Dragaševića, da je Sovjetska zveza poslala jugoslovanskim zdravstvenim oblastem 3 milijone doz cepiva, kot pomoč za boj proti epidemiji. Švicarski veleposlanik Keller, ki je danes obiskal člana zveznega izvršnega sveta Borisa Šnuderlja, s katerim je razpravljal o finančnem in gospodarskem sodelovanju med državama, je sporočil, da je švicarska vlada poslala Jugoslaviji količino cepiva v vrednosti 100 tisoč švicarskih frankov.

B. B.

Jugoslavija krepi trgovinsko ladjevje

KOTOR, 6. — «Jugoslovanska Oceanska plovidba» iz Kotorja je razpisala mednarodni natečaj za gradnjo in dobavo 6 ladij vrste bulk-carrier. Podjetje potrebuje 2 enoti po 27.000 brt opremljeni s pogonskim strojem Sulzer z zmogljivostjo 11.550 KS. Hitrost pri polni obtežitvi ne more biti manjša kot 15 vozlov. Na ladjah morajo biti vgrajeni žerjavi z zmogljivostjo 10 ton. Nadaljnji dve ladji morata biti znatno večji (50.000 do 60.000 brt); pogonski stroj je lahko vrste Sulzer ali pa B8M. Hitrost mora tudi v tem primeru presegati 15 vozlov. Zadnja dva bulk-carriera morata imeti približno po 70.000 brt., pogonski stroj ni predpisan, hitrost pa mora prav tako kakor pri drugih ladjah presegati 15 vozlov.

Podjetja «Jadranska slobodna plovidba» iz Splita, «Atlantska plovidba» iz Dubrovnika in «Slobodna plovidba» iz Šibenika pa so te dni naročila v Španiji 7 manjših ladij v skupni vrednosti 53 milijonov dolarjev. Prva ladja iz te serije bo zgrajena še v tem letu. Pogodbe se nanašajo na 20-odstotno vplačilo ob podpisu pogodbe, medtem ko bodo preostali znesek krili z 8-letnim posojilom po 6,75 odst.

Končno naj zabeležimo, da gradi reška «Jugolinija» trenutno kar 13 ladij, medtem ko ima v načrtu še vrsto drugih naročil, tako zlasti dve kontejnerski ladji, (po 600 kontejnerjev vsaka) dve roll on-roll of ladji za progo Jadran — Bližnji vzhod in več petrolejskih ladij. Podjetje namerava povečati svoje sedanje ladjevje na 66 enot v skupni tonaži 600.000 ton nosilnosti.

PO STRELJANJU BLIZU VOJNE LADJE «ROOSEWELT»

V Neaplju blokade cest zaradi tihotapske žaloigre

Ulice so blokirali svojci in prijatelji treh izginulih tihotapcev - Oblasti iščejo trupla na odprtem morju

NEAPELJ, 5. — Danes ob 13.30 je okoli dvesto ljudi blokiralo avtomobilski promet na obrežni Ulici Nazario Sauro. Pri tem so demonstranti uporabili dva velika čolna, ki so ju potegnili na kopno ter položili čez cesto. Druge skupine so se zbrale pred sedežem deželne uprave v Ul. S. Lucia ter pred vhodom v predor Vittoria v Ul. Litoranea.

Blokada neapeljskih ulic ne spada v okvir kakih sindikalnih protestnih manifestacij, temveč jo je treba pripisati le tragičnemu (vsaj tako se domneva) zaključku tihotapske odprave za tri mlade Neapeljčane. Kot smo že poročali, so v neapeljskem morju skrivnostno izginili trije moški: 27-letni Alberto Bravaccino, 19-letni Nunzio Pipolo in 39-letni Achille Diodato.

Ugotovljeno je, da gre za tri tihotapce z inozemskimi cigaretami, ki so se povezali z ameriškim marincem M. D. Coxom, ki služi vojaški rok na ameriški vojni ladji «Roosewelt», ki je zasidrana v neapeljskem pristanišču. Trojica tihotapcev, ki je izginila, se je napotila skupaj z marincem proti vojni ladji z močnim motornim čolnom. Cox bi moral izročiti tihotapcem 600 velikih zavojev cigaret.

Na čolnu je prišlo do streljanja. Cox trdi, da je eden od tihotapcev ubil svoja tovariša z njegovim revolverjem, tretjega pa je on sam vrgel v silobranu v morje.

Pod vodstvom pomorske oblasti številni motorni čolni karabinjerjev, policije in finance pregledujejo vse področje, kjer je prišlo do tragedije. V nekaterih krogih pravijo, da bodo iskanje trupel raztegnili tudi na oddaljenejša področja spričo možnosti, da so jih morski tokovi odnesli na odprto morje.

Preiskava, ki so jo uvedle sodne oblasti še ni pojasnila dogodka. Z zadevo se ukvarja pomočnik državnega pravdnika dr. Braida. Davi so mu agenti znanstvenega oddelka izročili izsledke poskusa s parafinom, ki naj bi dokazali, da je Cox streljal z revolverjem kal. 38 - smith and wessen s katerim je bil oborožen in s katerim so bili baje ubiti neapeljski tihotapci. Pomočnik državnega pravdnika je poslal izsledke inštitutu za legalno medicino, ki bo verjetno že jutri izrekel svoje mnenje. Zato bo pravdnik šele jutri zaslišal pripretega marinca ter ga morebiti dokončno obtožil za določene prekrške oziroma za zločin umora.

Dejstvo, da še niso našli trupel treh tihotapcev in da ni preiskava dognala nič točnejšega o tragediji, je napotilo svojce in prijatelje moških, ki so izginili, da so pripravili bučno demonstracijo. Nekemu policijskemu funkcionarju se je sicer posrečilo prepričati demonstrante, da se razidejo, toda ti so pred odhodom zažgali dva velika čolna na cesti.

Žalna partizanska svečanost prihodnjo nedeljo v Vidmu

VIDEM, 5. — V nedeljo 9. aprila ob 11. uri, bodo v Vidmu počastili spomin 29 furlanskih partizanov, ki so bili ustreljeni pred 27 leti v videmskem zaporu.

Med junaškimi borci za svobodo, ki so bili postreljeni v treh skupinah, je bil tudi Mario Foschiani «Guerra», bivši španski borec. Na nedeljski svečanosti se bodo spomnili tudi mornarja Maria Motottija — «Tribuna», ki je bil eden od prvih partizanov v Furlaniji ter Umberta Bona «Bensija» iz Manzana. Ta je bil eden od najvidnejših organizatorjev partizanske intendanture v Furlaniji.

Mario Foschiani je pisal iz zapora tik pred smrtjo: «... nimam nobenega upanja, izjavljam pa, da sem ponosen, ker bom umrl za svobodo in neodvisno domovino. Zbogom! Smrt fašizmu, svoboda narodu!»

Padli partizanski borci so bili iz Karnije, pordenonske pokrajine in okoliških krajev Vidma.

PO STAVKI 3.200 DELAVCEV V VITORIJI

Francova policija aretirala tri mlade baskovske študente

Dekleta so razdeljevala denarno pomoč stavkajočim - Poskusi bombnih atentatov

BILBAO, 5. — V mestu Vitoria je politična policija aretirala tri študentke pedagoške fakultete pod obtožbo, da so razdeljevale denarno pomoč stavkajočim delavcem krajevne francosko-španske tovarne avtomobilskih gum «Michelin». Stavka je bila v februarju, udeležilo pa se je je 3.200 delavcev, ki so se večkrat sporijeli s policijo.

Policija dolži tri študentke, da so razdelile med stavkajoče delavce 150 tisoč pezet (nekaj čez 1,3 milijona lir). Denar je nakazala Mednarodna konfederacija svobodnih sindikatov, ki ima svoj sedež v Bruslju, namenjen pa je bil organizatorjem stavke.

Aretirana dekleta so stara od 20 do 22 let. Španske oblasti so menile, da je bila stavka nezakonita.

Vitoria je glavno mesto baskovske pokrajine Alava na cesti od Burgosa proti Santanderju na špansko - francoski meji. Gre torej za pokrajino, kjer je odpor proti Francovemu fašističnemu režimu povezan z bojem baskovske narodne manjšine. V tem boju sodelujejo najrazličnejše politične struje od levičarskih ekstremističnih skupin, komunistov in socialistov do katoliško usmerjenih krogov. Pomemben je tudi vpliv napredno usmerjenih katoliških baskovskih duhovnikov.

Medtem sporočajo, da je Francova policija preprečila dva bombna atentata baskovskih revolucionarjev. Ti so skušali razstreliti neki spomenik padlim v državljanski vojni in televizijski oddajnik blizu meje s Francijo.

Obsojeni na smrt morilci 11-letnega otroka

BEOGRAD, 3. — Sodišče v Sarajevu je danes obsodilo na smrt morilce 11-letnega otroka Bruna Kalića. Preiskovalni organi so obtožili umora, neposrednega morilca Vladimirja Pajceto, Višnjo Pavlović in njenega soproga Rajka Pavlovića, ki je spodbujal Pajceto k zločinu. Omenjeni obtoženci so se maščevali očetu umorjenega otroka Stitu Kaliću, šoferju tovornjaka iz Zenice, kateremu se je novembra lani odklopila prikolica, ki je do smrti povozila 18-letnega sina Rajka Pavlovića. Sodišče je pred kratkim Kalića oprostilo, ker ni bil za nesrečo odgovoren.

Pajceta je, proti plačilu 5.000 dinarjev, 14. februarja letos zvabil skupno z Višnjo Pavlović 11-letnega Bruna na pokopališče, kjer ga je s pomočjo ženske ubil.

Občinstvo in prebivalci Zenice, ki so se zbrali pred sodno dvorano, so pozdravili razsodbo z vzklikanjem: «Živelo sodišče, živela pravica!»

SKOPJE, 5. — Včeraj pozno zvečer, se je v makedonski prestolnici pripetila nenavadna cestna nesreča, ki je terjala 50 ranjenih, med katerimi so nekateri tudi v življenjski nevarnosti.

Do nesreče je prišlo v središču mesta, na križišču med dvema ulicama, ko se je mestni avtobus, ki se ni ustavil pri semaforju, zaletel v pogrebni sprevod. Šofer avtobusa je dejal, da ni ustavil vozila na križišču, ker so se mu pokvarile zavore.

Vprašanja koroških Slovencev

(Nadaljevanje s 4. strani)

so se zaradi razmer «demokratizirali».

Skoraj v vseh krajih številni komisarji prebivalstvu niso obrazložili ministrskega tolmačenja o pomenu «občevalnega jezika», namreč, da je to jezik, ki se govori v družini, marveč so najprej prijazno vprašali:

«Zapišemo kar deutsch?»

Če pa prizadeti na to ni pristal, so bili pripravljeni napisati kvečjemu «windisch». Ako pa je «šteti prebivalec» zahteval, da naj komisar vpiše «slovensko», pa je le-ta često postal zelo hud. Ponavadi je rekel, da je «slowenisch» isto kot «jugoslawisch» ali pa celo «titokommunistisch». Nekateri so grozili tistim, ki so zahtevali «slowenisch», da bodo znova izseljeni, kot so že bili enkrat. Neki komisar je razlagal, da «slowenisch» sploh ne more vpisati, ker je to knjižni jezik na prižnici, prebivalstvo pa da govori dialekt in da se imenuje «windisch».

V nekaterih občinah pa je občinski tajnik kar sam prevzel vso skrb nase za izpolnjevanje formularjev. Tako so bili v neki občini ljudje po določenem časovnem redu klicani na občinski urad, kjer so dobili vprašalne pole že kar lepo izpolnjene in v rubriki «občevalni jezik» je bilo že vpisano «windisch». Treba je bilo samo še podpisati. Kdor ni hotel podpisati, je bil grdo ozmerjan in po navadi nič ni opravil.

KDOR SE VPISE ZA SLOVENCA, PRIPRAVLJA RUSOM POT...

Šteni komisar, bivši SS-ovec, je nekemu slovenskemu kmetu, ki je zahteval vpis slovenskega jezika, «razložil», da tega sploh ne more vpisati, ker se šteti prebivalec tega jezika ni nikoli naučil in se ga ni mogel nikoli naučiti. Nato je, ne da bi se zmenil za ugovore, vpisal v že podpisano polo «windisch» in odšel. Naslednji dan je kmet šel na občino in pri občinskem tajniku zahteval vpis slovenščine. Tajnik je zarjul nanj: «In Österreich wird Deutsch gesprochen!» V razgovor se je vmešal tudi župan, ki je bil kvečjemu pripravljen prečrtati «windisch» in zapisati «deutsch». Nadalje je kmetu «pojasnil», da je slovenščina umetna tvorba, ki je nastala leta 1918, to je ob nastanku Jugoslavije, iz hrvaščine in srbščine. Tajnik je nato še pristavil, da ta, ki se vpiše «za Slovenca», pripravlja pot Rusom...

NA DELU JE BIL TUDI HEIMATDIENST

Z letaki je bil preplavljen ves spodnji del dežele. Na enem izmed letakov, ki ga je izdal «Kärtner Heimatdienst», je bilo dekretirano: «V naši Južni Koroški se govori deloma nemško, deloma pa nemško in vindišarsko... Slovenščine torej ne moremo navesti kot občevalni jezik, ker to ne odgovarja resnici.» Drugi letak, ki ga je izdal «Bund heimattreuer Südkärntner», pa pravi: «Südkärntner, sei wachsam! Zapiši le tisti jezik, ki zagotavlja svobodo domovine!»

SEDAJ PA SPET «ABWERHKAEMPFERBUND»

Tako se «Naš tednik» spominja dogajanj v letu 1961. Toda tudi sedaj po objavi poročila dr. Sime o predlogi o nekaterih ukrepih v korist koroških Slovencev, zlasti pa o tisti 205 krajih, kjer naj bi uvedli dvojezične napisne table, so se oglasili avstrijski šovinisti iz vrst organizacije nekdanjih «brambovcev» «Abwehrkaemferbunda», ki so vključeni v «Heimatdienst». Na svojem sestanku 25. marca so zahtevali naj bi odstotek, ki bi veljal za merilo pri postavljanju dvojezičnih napisnih tabel v krajih z mešanim prebivalstvom, zvečali od predlaganih 20 na 30 odst., češ, da bi sprejem predlaganih ukrepov «popačil značaj dežele in ogrozil njeno prihodnost». Po teh zahtevah naj bi dvojezični napisi prišli v poštev samo v občinah Sele, Radiše, Blato, Bela, Globasnica, Bilčova in Bistrica pri Pliberku.

PREISKAVA O SMRTI MILANSKEGA ZALOŽNIKA FELTRINELLIJA

ODVETNIK LAZAGNA ZANIKAL POVEZAVO S KOLEGOM LEONOM

Branilci genovskega odvetnika so predložili prošnjo za začasno svobodo svojega klienta - Požig tovornjaka, ki je pripadal tedniku «Vie nuove-Giorni»

MILAN, 5. — Namestnik milanskega državnega pravdnika dr. Viola je danes zjutraj zaslišal genovskega odvetnika Lazagno v zvezi s smrtjo milanskega založnika Giangiacoma Feltrinellija. Zasliševanju je prisostvoval tudi dr. Colato, ki vodi preiskavo v Genovi o delovanju omenjenega odvetnika. Sodnika nista hotela ob koncu zasliševanja izjaviti ničesar, vendar kaže, da je bil govor predvsem o stikih med Lazagno in milanskim odvetnikom Leonom, kateremu je genovski kolega naročil potrdili o stalnem bivališču za nakup furgona volkswagen in avta fiat 124, katerega so videli ob miniranem nosilnem stebru daljnovoda v vasi San Vito di Gaggiano. Baje je odvetnik Lazagna izjavil, da se ne spominja, da je od Leona zahteval omenjeni potrdili in je tudi poudaril, da se ne spominja, da bi kdaj osebno spoznal milanskega odvetnika.

Branilci genovskega odvetnika so danes predložili sodišču prošnjo za izpustitev Lazagne na začasno svobodo. Kaže tudi, da bodo preiskovalni organi ponovno zaslišali Lazagno v prihodnjih dneh v zvezi z atentatoma na nosilna stebra v Segrateju in San Vitu.

Načelnik milanskega državnega pravdništva De Peppo je izjavil časnikarjem, da preiskovalni organi nadaljujejo «s polno paro» preiskavo o smrti Giangiacoma Feltrinellija. «Čeprav v zadnjih dneh nismo odkrili nič pomembnega, preiskovalni organi nadaljujejo svoje delo po logičnem načrtu», je dodal dr. De Peppo.

V zvezi z včerajšnjim zasliševanjem Feltrinellijeve vdove Sibille Melege je milanski državni pravdnik dejal, da ne ve o čem je govorila z dr. Violo. «Menim pa, da gospa Feltrinelli ni povedala ničesar novega o okoliščinah, v katerih je umrl njen soprog. Verjetno je čutila dolžnost, da pojasni nekatere dogodke kolegu dr Violi, je dejal De Peppo.

* * *

MILAN, 5. — Uredništvo tednika «Vie Nuove - Giorni» je sporočilo, da so neznanci ukradli v Milanu tovornjak vrste «tigrotto», na katerem je bilo 8 000 izvodov revije namenjene raznim italijanskim mestom. Malo pozneje je nekdo opozoril gasilce, da v milanskem predmestju gori tovornjak. Šlo je za vozilo, ki so ga ukradli tedniku.

Uredništvo revije tudi sporoča, da je ta fašistični izpad verjetno posledica članka, ki ga je revija pripravila o ponarejenih osebnih izkaznicah, ki so jih našli v Feltrinellijem žepu in v stanovanju v Ul. Legnano 32 v Milanu. Zasebna preiskava milanske revije, naj bi namreč dokazala, da slika, ki so jo našli na ponarejeni osebni izkaznici v Feltrinellijevem žepu, ni bila slika pokojnega založnika, pač pa slika neke druge osebe.

Uredništvo revije je ostro obsodilo ta fašistični napad in si rezerviralo pravico sprožiti sodni postopek proti tatovom.

BEOGRAD, 5. — Tiskovna agencija ATA je sporočila, da so albanske zdravstvene oblasti zaključile cepljenje prebivalstva proti črnim kozam. Do sedaj so cepili milijon in 850 tisoč oseb. Sedaj so zdravstvene ekipe začele cepiti osebe, pri katerih prvo cepljenje ni bilo uspešno.

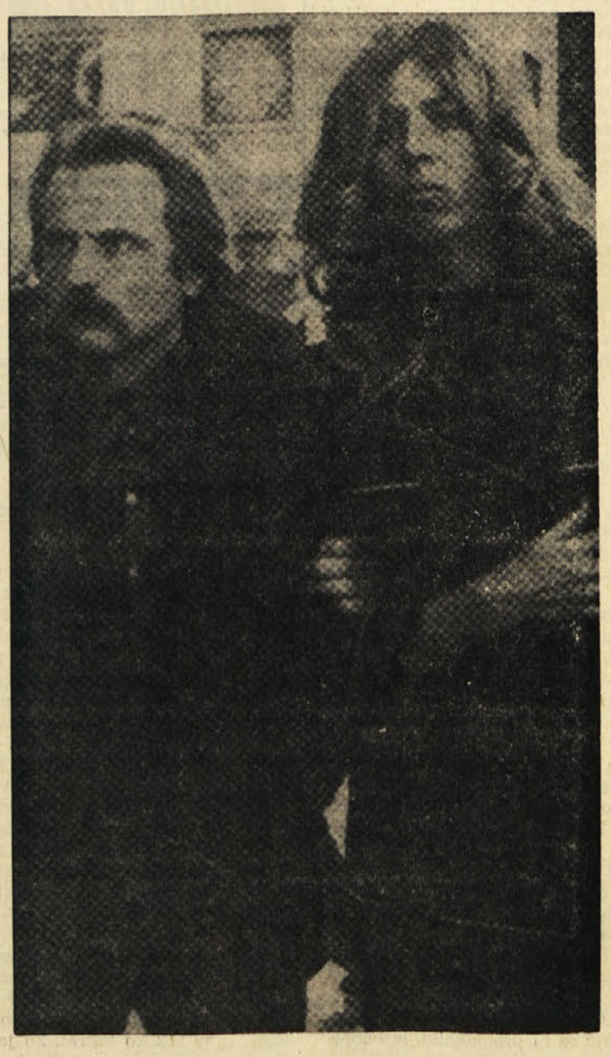

Feltrinellijeva vdova Sibilla Melega v spremstvu francoskega časnikarja Regisa Debraya

RADIO IN TELEVIZIJA

ČETRTEK, 6. APRILA 1972

TRST A

7.15, 8.15, 11.30, 14.15, 17.15, 22.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Slovenski razgledi; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Plošče; 19.10 Zgodovina it. političnih strank; 19.25 Pisani balončki; 20.00 Šport; 20.5 Drama: «Prosto dekle»; 21.45 Skladbe davnih dob; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Srečanje z avtorjem; 16.20 Puccini: La Boheme.

KOPER

6.30, 7.00, 10.00, 12.30, 14.00, 17.00, 19.15, 22.00 Poročila; 6.40 Jutranja glasba; 8.00 Vaši pevci; 8.30 Saksofonist Papetti; 8.45 Barok v glasbi; 9.15 Juke box; 10.00 Poje Anna Identici; 11.30 Operni odlomki; 12.00, 12.45 in 13.07 Glasba po željah; 14.15 Ansambli; 14.40 Zabavna glasba; 15.00 Prenos RL; 15.30 Glasba po željah; 16.00 Primorski dnevnik; 16.20 Poje Jože Kobler; 16.30 Portret Vladimirja Lovca; 17.10 Radijska igra: «Prodajalci dima»; 18.00 Operni odlomki; 19.30 Prenos RL; 22.15 Romantični motivi; 22.35 Jazz; 23.00 Prenos RL.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00, Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.15 Vi in jaz; 11.30 Radio za šole; 12.10 Plošče; 13.15 Četrtek; 14.00 Veselo popoldne; 16.00 Otroški kotiček; 16.20 Za vas mlade; 18.20 Kako in zakaj; 18.55 Sindikalna tribuna; 19.30 Francoske popevke; 20.20 Odhod in prihod; 21.15 Orkestri; 21.45 Državni arhiv; 22.15 Glasba 7.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30, 22.30, 24.00 Poročila; 7.40 Pojeta Cat Stewens in Angelica; 8.40 Orkestri; 9.50 Radijska priredba; 10.05 Popevke; 10.35 Telefonski pogovori; 12.40 «Alto gradimento»; 13.50 Kako in zakaj; 14.00 in 15.00 Plošče; 16.00 Draga RAI; 18.40 Vprašaj; 19.00 Zabavni tečaj angleščine; 20.10 Portret C. Rossija; 21.00 Polšče; 22.40 Radijska priredba; 23.20 Lahka glasba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.15 Skladbe za klavir; 11.45 It. sodobna glasba; 12.20 Flavtist Rampal; 13.00 Medigra; 14.00 Mezzosopranistki Ebe Stignani in Fiorenza Cossotto, 14.30 Plošče; 15.30 Glasba XIX. stoletja; 19.15 Vsakovečerni koncert; 20.00 Pergolesi: «La serva padrona»; 21.30 Stravinski: Pulcinella.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.00 Glasba in poezija; 9.45 Polifonske skladbe; 10.20 Avantgarda; 11.00 Medigra; 12.00 Otroški kotiček; 12.30 Pianist Sacchetti; 13.30 Leharjeva opereta; 14.25 It. sodobna glasba.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.00, 24.00, Poročila; 8.10 Operna matineja; 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo; 9.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Zajc: «Nikola Šubić Zrinski»; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Igrajo pihalne godbe; 13.15 Zabavna glasba; 14.10 Pesem iz mladih grl; 14.30 Z ansamblom J. Privška; 14.45 «Mehurčki»; 15.40 Brazilski spomini skladatelja Milhauda; 16.00 «Vrtiljak»; 16.40 Z orkestrom Jugozapadnega Nemškega Radia; 17.10 Koncert po željah poslušalcev; 18.15 Kitara v ritmu; 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana; 18.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Literarni večer; 21.40 Glasbeni nokturno; 22.15 Med opusi skladateljev iz Maribora; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Iz albuma izvajalcev jazza; 23.40 Popevke slovenskih avtorjev.

ITAL. TELEVIZIJA

13.30 TV v šoli; 12.30 Kulturna oddaja; 13.00 Oddaja za potrošnike; 13.30 Dnevnik; 14.00 Tečaj francoščine; 15.00 TV v šoli: tečaj angleščine; 16.00 Srednja šola; 16.30 Višja srednja šola; 17.00 TV za najmlajše: Zgodbe v slikah; 17.20 Risanke; 17.30 Dnevnik; 17.45 TV za otroke: Povej svojo zgodbo; 18.15 Pustolovščine; 18.45 Anketa o poklicih; 19.15 Kulturna oddaja: Začetek naše civilizacije; 19.45 Šport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 TV priredba: V prvi osebi; 22.05 Lutke; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 «Rischiatutto»; 22.30 Neapeljske popevke.

JUG. TELEVIZIJA

9.35 TV v šoli: Domovina, Rigoletto, zrcala; 10.30 Nemščina; 11.00 Francoščina; 14.45 TV v šoli; 15.40 Nemščina; 16.10 Osnove splošne izobrazbe: Matematika; 17.45 Veseli tobogan — Koper; 18.20 Obzornik; 18.35 Črni svet živali — film; 19.00 L. Bernstein predstavlja: Zahvala učiteljem; 20.00 TV dnevnik; 20.35 Četrtkovi razgledi; 21.35 Bos skozi pekel— japonska nadaljevanka; 22.20 Jazz na ekranu: Jazz orkester romanske Švice; 22.45 Poročila.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Otroški kotiček: Novo življenje; 20,15 Poročila. 20.30 TV film: Sla po slavi; 22.00 Tečaj francoščine.